

SIDE

Nr. 3

1926

Teatame oma austatud kaubatarvitajatele, et meie endisel viisil
oma veski saadusi:

tuntud headuses kõrgeväärtuslist nisupüüli,

rukkijahu, rukkipüüli, sepikujahu, kliisid ja mitmet seltsi
loomatoitu müüme.

Võltsimiste ärahoidmiseks on kõik meie nisupüüli kotid
tehaste templiga ja ka plommiga varustatud.

Kõiki tarvitajaid palume ostmise juures tähelepanu selle peale
juhtida, et tehaste plommid kottide küljes puutumata on; ainult
siis võib igaüks kindel olla, et tema tõesti kõrgeväärtuslist
võltsimata kaupa saanud on.

A-S. „Rotermanni tehased“

Jaama tän. Nr. 1. Telef. Nr. Nr. 34-01, 34-02, 34-03 ja 34-04.
Osakond: NARVAS, Tallinna t. Nr. 7. Telef. 64.

A-S. WOLF'I

lokomobiilid ja rehepeksumasinad

on meie maa nõuetele vastavalt ehitatud,
sellepärast nõuavad neid meie töösturid
ja põllumehed ikka rohkem ja rohkem.

Alaline suur ladu.

Võisilemata odavad hinnad.

Elektri, nafta ja petroleumi mootorid; masinate rihmad, õlid, rasvad jne.; raua- ja puutööstuse masinad; Heiligenbeili sahu ja kõiksugu põllutöö-masinaid ja -riistu suures valikus. Terast, rauda, plekki, pappi, tõrva ja kõiksugu malm-, teras- ja rauakaupasid. Rootsi koorelahutajad.

A-S. W. Schneider & Ko.

Tallinnas, Estonia puistee 19.

Kõnetr.: kauplus 4-01, kontor 18-42, tehnika-osak. 26-34, vabrik 4-02.

OSAKOND TARTUS, Raatuse uul. nr. 13. Kõnetr. 7-65.

Eestimaa Põllusaaduste Ümbertöötamise

Osaühisus „VIRU“

Tallinn,

Suur Kloostri uul. 22/18.

Tel. aadress: VIRUOSA.

Kõnetraat 8-13.

Vabrikud: RAKVERES ja KADRINAS.

Valmistavad: kõrgeväärtuslist kartulitärklist, kartulihel-
beid, kartulisiirupit, glukoset.

O. PALLAS & Ko.

KAUBANDUS-TÖÖSTUS-ÜHISUS
TALLINN, MAAKRI 6

Asut. 1901. a.
Telefon 16-80 Telegr.: „Pallasko“

TÖÖRIISTAD
EHITUSTARBED
RAUA- ja TERASKAUBAD
EMALJENÕUD

OMA TÖÖSTUS: UKSE-, AKNA- ja KAPIHINGED,
UKSELUKUD ja muud " " "
Soodsam ostukoht kaupmeestele!

Eesti Mehaanilise Puutööstuse Aktsia-Selts

A. M. LUTHER

TALLINNAS

TALLINNAS

Valmistab: mööblit, vineer-kartonge, vineer-kohvrid,
vineer-kooliranitsaid, vineer-aktimappe, vi-
neer-käsitruumlid, vineer-toolipõhju, vineer-platesid, vineer-
labidaid jne.

MÜÜGIKOHAD:

TALLINNAS, Vana Posti t. nr. 9.
Kõnetraat 616.

TARTUS, E. V. Jürgens'i juures,
Vana tän. nr. 17.

VALGAS, P. Saaretok'i juures,
Kesk tän. nr. 15.

PETSERIS, E. Nassar'i juures, kau-
bareas.

VILJANDIS, R. Eitelberg'i juures.
VÖRUS, J. Kiesler'i juures, Tartu
tän. nr. 11.

RAKVERES, Roman Jürgens'i juures.
PÄRNUS, J. D. Ammende juures.

Esimene Tallinna tulitiku vabrik
Julius Trumm & Ko. A-S.

S. Pärnu mnt. 82.

TALLINNAS

Telefon 9-04.

Telegrafi aadress : „Tallinn — Trusand“.

Kõige suurem ja ajakohase modern automaat - sisseseadega

tulitiku-vabrik Eestis

Valmistab kõige paremat kaupa siseturu
sama ka ekspordi jaoks.

Maalri värvid,

pulbris ja hõõrutud värnitsa peal,
roostehävitavaid värve,
tulekindlaid värve ja lakke,
lakkvärve (email),
linoleumit, linkrustat,
emaiteeritud ämbrid,
kühvellabidaid,
masina-tsilindri j. m. ÕLISID
ning kõik maalritöö jaoks
materjaale ja riistad.

Tualettarbed:

Lõhnaõlid, lõhnaveed (Kölni vesi),
juukseraavitsemise tarbed,
hammaste raavitsemise tarbed
lõhnaseebid j. m.

Kingituste jaoks palju huvitav. asju.

K-m. Herodes & Fromm

Tallinnas,

S. Kärja t. 14.

Kõnetr.. 9-97

Masinarihmad,

Rootsi

kreis- ja kaatersaed

ning

kõiksugu tehnilised kaubad.

Ühisus „PIONEER“

Tallinn, Harju 45.

Kõnetr, 8-26,

SIDE

Eesti raudtee- ja posti-telegraafi-telefoni-teenijate kutseorganisatsioonide häälkandja

Tellimise hinnad:	Ilmub 1—2 kord kuus	Kuulutuste hinnad:
Aastas postiga Mk. 200.—	Tellimisi võetakse vastu igas raudteejaamas, ladudes, raudtee- ja posti-telegraafi-teenijate kutseorganisatsioonide ja nende osakondade juhatuste juures, kõigis postkontorites ja lehe tellimiskohtil.	1/1 lehekülg Mk. 3000.—
Poolaastas „ 100.—	Toimetus ja talitus:	1/2 lehekülge „ 1500.—
Üksik number	Tallinnas, Tehnika t. 16. Telefon Balti keskj. 201.	1/4 „ „ 750.—
20 mk.		1/8 „ „ 400.—
		Tekstis 50% kallim.

Nr. 3

Märts 1926 a.

III. aastakäik

Riigiteenijate kutseorganisatsioonide tähtsus riiklik-ühiskondlikes elus.

(Järg.)

Korduvalt on Riigikogus koosseisude ja töölihtsustamise küsimust arutatud, kus mõne rühma poolt soovitati selleks moodustada erikomisjon. diktaatorlise võimuga. Kuid siin peab tähendama, et ükski komisjon ehkki diktaatorlise võimuga, kus puuduvad riigiteenijate esitajad, ei suuda otstarbekohaselt neid küsimusi lahendada sel põhjusel, et Riigikogu komisjoni liikmed pole küllalt kompetentsed, mispärast komisjoni tööde tagajärjed väga küsitavaks saada võiksid riigiasutuste töö seisukohalt. Sellega ei ole öeldud palju, kui arvesse võtta, et meil puuduvad veel elukutselised rahvasaadikud, kes igal alal asjatundjad oleks. Meil leidub ka kaunis suur protsent asutuste ülemaid, kes tarvilisel kõrgusel ei seisa. Ei ole ju mõeldav mingisugune enam-vähem otstarbekohane koosseisude kokkutõmbamine ilma kindla kavata, ilma et töö lihtsustamine ja normeerimine tõsiselt kõne alla pole võetud. Paljudi võib rääkida küll parlamendi kõnetoolilt, küll ajakirjanduses, kuid sellel ei ole praktilisi tagajärgi seni, kui ei suudeta ära näidata, kus ja mil määral koosseise vähendada tuleb, kuna asutuste töö on normeerimata. On olemas asutusi, kus ametnikud töösse uppuda ähvardavad, on olemas ka asutusi, kus teist-

suguse töö korralduse juures võiks tööjõude kokku hoida. Kes juhatab siin kätte õige mõõdupuu, mille järele tuleks koosseisude tarvidust ära määrata? Parlamendil ega vabariigi valitsusel ei ole seda mõõdupuud, ametkondade juhtidel samuti. Nii sünnib koosseisude kindlaks määramine uisa-päisa ehk paremal juhusel eelmise aasta eelarve piirides, kuna sagedasti asutuse koosseis kas sellest oleneb, missugused suhted asutuse ülemal on kõrgemate ülemustega ehk eelarve komisjoni liigetega ja kui palju üks ehk teine ametkonna juht suudab kaitsta. Siin võivad seda asja lahendada aidata ainult riigiteenijate edustajad, kutseorganisatsioonid, keda asjale lähemale tuleb tõmmata, siin tuleb maksma panna asutuste administratsiooni ja teenijate koostöötamise põhimõte. Me näeme, et need ametkonnad, kus osaliseltki see põhimõte tunnustamist on leidnud (post, raudtee ja haridusministeerium), näitavad oma seesmise töö korraldamises tervenemise ja edu tendentsi, kuid see edu on poolik seni, kui seadusandlus omalt poolt ka appi ei tule.

Riigiteenijate kutseorganisatsioonid, kuigi veel noored, on küllalt takti, asjatundmist ja head tahtmist üles näidanud, mida ära tuleb kasutada riiklikes huvides.

Kongresside ja üldkoosolekute ettevalmistamisest ja korraldamisest.

Mul on võimalus olnud osa võtta paljudest kongressidest ja koosolekutest kodumaal, kui ka nii mõnedestki sarnastest välismaadel.

Sellepärast on ka juhus olnud jälgida,

kui nii võib öelda, kongresside tehnilist iseloomu, nende ettevalmistamise vilumust, arutusele võetavate asjade otstarbekohasust ning korraldajate korraldusvõimet.

Peaaegu alguses tähendama, et välis-

maadel võis tähele panna: esiteks — iga päevakorda seatud punkti tarvilikku läbiloetamist ja kaalumist, teiseks — nende jaotuse otstarbekohast läbiviimist, nii et nende pärastine käsitlemine koosolekutel läks alati ladusasti, vahest, meie seisukohast võttes, ehk isegi liiga ladusasti, selle peale vaatamata, et nad kaugelgtki ühekülgselt ei otsustatud; mitte millegagi ei kutsunud nad lõpmatu pikki vaielusi — poolt ja vastu — esile.

Meil selle vastu on harilikuks nähtuseks kujunenud, et just otsatu vaielused neelavad lõviosa koosolekute ajast. Üheks selle põhjuseks on asjaolu, et koosolekute osavõtjad töötavad sagedasti iseseisvalt; nad ei ole endid grupeerinud rühmadeks. Kui ongi moodustatud rühmad, siis pole neil alati käsitletava asja üle enam kindel seisukoht võetud, vaid püütakse seda ammutada ja lastakse see kujuneda alles koosolekutel läbirääkimiste varal, sealjuures sagedasti oma rühma liigetega üldkoosolekutel vaieldes.

Mitte haruldaseks ei ole meil nähtused, mis küll tõeliselt päris absurdid, et ka kongresse ja koosolekuid korraldavad komiteed või toimkonnad ei tea mõnikord isegi oma vaatevinklit käsitletava asja kohta selgelt esitada, nii et neil endilgi pole selgitatud, miks üks eht teine punkt päevakorda võetud.

Üheks paheks on meil see, et kõnelejad ja aruandjad pole sagedasti omadest kavatsetatavatest ettekannetest konspekte valmistanud, mis pärast nende protokoleerimine koosolekutel äärmiselt raskeks, kui mitte päris võimatuks, siis igatahes ja paremal juhusel, puudulikuks, kujuneb.

Tagajärjeks on, et üldkoosolekud kujunevad mõnikord paljude päevakorra punktide arutamisel mõttetuks edasi-tagasi tammumiseks. Kui veel koosoleku juhataja ei valda põhjalikult kodukorda ja tal koosoleku juhtimiseks tarviline praktilik vilumus puudub, siis võib seisukord koosolijate tüütavaks ja huvitusvaeseks saada; viimane esineb selles, et peale esimesi koosolekuid, ehk paremal juhusel, pärast koosoleku esimesi päevi, paljude saadikute puudumisi ette tuleb.

Eeskujulikult ettevalmistatud ja hästi korraldatud kongresside ja üldkoosolekute sündimine ja arenemine käik peaks üldjoontes järgmine olema:

1) **Ettevalmistus.** Ettevalmistus kongressi kokkukutsumiseks pannakse harilikult mõne keskühingu juhataja peale või moodustatakse selleks eriline korraldav komisjon või komitee, kellele kõik sellekohane, teatud aja jooksul koondatud, materjal üle antakse.

Korraldava komisjoni valimisel tuleb

igakord tema võimupiirid kindlaks määrata — selles mõttes, kas tema poolt kokkuseatavad programmid ja kodukorrad veel kellegi poolt kinnitusele kuuluvad või mitte.

Päevakorra kokkuseadmisel tuleb viimase peensuseni silmas pidada punktide paigutamise järjekorda, arvestades sealjuures, esiteks, puhttehniliste võimalustega, millal ühel ehk teisel kõnelejal võimalik on esineda jne. ning, lõpuks, isegi kongressist osavõtjate võimaliku meeleoluga, teades, et juhuslike meeleolu väljendusena võib igasugu üllatusi ette tulla.

Tuleb tarbekorral arvestada ka sellega, et kongressidest osavõtjate vaba aja, samuti ka komisjonide töötamise aja möödasaatmiseks oleks korraldatud mõnesugused lõbusused või lühikesed ekskursioonid, nagu muuseumite, pildinäituste, tähelepanemisväärt ehituste jne. ühiseks vaatamiseks. Selleks tuleb aga tingimata nimetatud asutustega enne ühendusse astuda ja kindlad kokkulepped saavutada.

Kodukord tuleb väljatöötada ja kokku seada täielikult reeglipärane ja selles igasugu võimalused ning kombinatsioonid ette näha.

Päevakord peab sisaldama eneses peale arutusele tulevate punktide nimetuste veel referentide ja aruandjate nimesid jne.

2) Kongressidest osavõtjate ühingute kohused.

Iga kongressist ehk üldkoosolekust osavõtja ühing peab pärast päevakorra saamist sellega põhjalikult tutvunema ja iga punkti kohta kindla seisukoha võtma.

See seisukoht tuleb kõigile ühingu kongressisaadikutele täpselt teatavaks teha.

Enne kongresside üldist avamist peab teatud täpne aeg ja koht määratama kongressi saadikute vastastikuseks tutvunemiseks ja rühmimiseks.

3) **Rühmade kohus.** Rühmad peavad samuti, võimalikult aegsasti enne üldkoosolekuid, peale omavahelist tutvunemist kõik vastavad päevakorra punktid läbi arutama ja nende kohta seisukoha võtma. Peale selle tulevad kõik kandidaadid rühmast, nagu juhatusse, komisjonidesse, aruandjateks, vastajateks jne. kindlaks määrata.

4) **Rühmadevahelised koosolekud.** Neist võtavad osa ka korraldava komitee esitajad. Need koosolekud on tarvilised rühmade seisukoha vastastikuseks informatsiooniks, üldkandidaatide kindlaks määramiseks ja tööjaotuseks aruandjate jne. vahel.

5) **Koosolekud.** Peale avamist, eriti kui see veel mõnesuguse pidulikkusega on sündinud, mis enam-vähem aega on nõudnud, tuleb vaheaeg määrata. See vaheaeg on tarvi-

line mõnesuguste puhttehniliste ettevalmistuste tegemiseks.

Kui kõnelejate ettekandeid ei stenografeerita, mis on soovitatav, et kõik kõnelejad oma ettekannete sisu konspektide näol juhatusele annaks, milline asjaolu kergendaks sekretariaadi tööd. Aruanded, kus numbrilised arvud figureerivad, tulevad tingimata täies ulatuses ja nimelt juba enne nende ettekandmist sekretariaati anda, et oleks võimalus koosolekul ja läbirääkimistel tarvilselt jälgida tehtavaid parandusi ja muudatusi.

Üldkokkuvõtet tehes pean, mõnede kirjelatud näpunäidete juure tagasi pöörates,

veel järgmist mainima: peaülesandeks korraldavale komiteele on siiski otstarbekohane ceskava jaotus, nii et see osavõtjatele tüütavaks ja igavaks ei kujuneks. Kui vähegi võimalik, tuleb korraldada vastavaid lõbususi ja ajaviiteid.

Ka kõhuküsimust ei tohi unustada; peab ka selle rahuldust oskama võimaldada ja laheduse mõttes teid otsima.

Arvan, et kui need juhatused igalpool vähegi väärilist tähelepanu ja täitmist leiaks, siis kaoks täieliselt pärastised kurtmised ebaõnnestustest ja ebamugavustest kongressidel või teiste sarnaste üldkoosolekute korraldamisel. **Ideano.**

„Riigiametnikkude olukorrast“.

Selle pealkirja all ilmus kristliku rahvaerakonna häälekandjas „Kodumaa Hääles“ hiljuti kirjatükk, kus arutatakse riigiametniku praegust seisukorda ja selle tuleviku väljavaateid. Kirjatükis tuuakse esile, asja tõeliselt seisukohalt võttes, päris õigeid väiteid ja põhjalikku arusaamist.

Kui aga arvesse võtta seda vaevalist ja okkalist rada, millist on tallanud riigiteenijate ja ametnikkude seisukorra paranduspüüded, siis läheb meel tahtmata haledaks, ja iseenesest ilmuvad vaatepiirile piiblis kirjelatud tuttavad juudarahva variseerid...

Igaüks meist teab, et just „kristlaste“ valitsuse ajal, eesotsas dr. Akeliga, on riigiametnikke kõige rohkem petetud ja ninapidi veetud. Lubaduste ja lootustega pandi tööle, uute palganormide väljatöötamiseks, niihästi valitsuse asutused, kui ka kutseühingud. Kuipalju selleks tööaega on tarvitatud ja raisatud, on raske öelda, aga tulemused viisid kõik — ainult nullile. Mitmekordsete ümbertegemiste, muudatuste ja täienduste järele jõudsid palga paranduskavad küll vist „kristliku“ valitsuseni, kus nad aga kõik vaikselt — jumala sõnaga üleriputatult maa mulda, kalevi alla maeti. Tagajärjed osutsid päris loomulikkudena, sest ei võidud ju lootagi asja seisukorrast tõelist arusaamist ja selgitamist sealt, kus müistus küünib ainult kontoripreilide siidisukkadeni...! Neil oli nähtavasti küllalt sellest, et pastoritele ja teistele kirikuhärradele tasu määrati mõnesuguste riigi kasuks tehtavate tööde eest. Viimast tahtsid nad peale selle innukalt omaks monopoliks teha.

Tervest „Kodumaa Hääles“ toodud kirjutusest paistab silma, et seal on ära kasutatud mõni riigiteenijate hulka kuuluv veteraan, kes nähtavasti ülemuse jälgedes samamudes „kristlaste“ hulka sattunud. Aeg on

igatahes kohane sarnaste artiklite avaldamiseks: need visatakse nüüd välja hea õnne peale, kui noodad sügavasse vette, lootusega — ehk hakkab siiski mõni rumal kala õnge. Eesmärk pühendab abinõu, — seega ka valetamise ja silmakirjalikkuse tarviduse... Riigiteenijate lootuse „kooljas“ puhkab edasi mulla all ja ootab viimase päeva patsunat.

Selle aja jooksul on uusi lootusi antud tosinate kaupa, aga aumehelikku sõnapidajat pole lubajatest, kahjuks, ühtegi leidunud.

Ei ole ununenud veel need lubadused, kus koosseisude koondamisest tekkinud ülejäägid pidid maksetama lisatasudeks ja et järgmistel eelarve aastatel pidi tõstetama koondatud koosseisude tõttu kokkuhoitud summade võrra ülejäävate teenijate palkasid. Koondamised on täiel määral läbi viidud. Palgad aga püsivad juba mitmendal eelarve aastal muutmata. Kokkuhoitud summad on selle asemel omale uued teed leidnud, kas mõne turbatööstuse põhikapitaliks, maanteede silutamiseks jne., ühe sõnaga sarnaste nõuete täitmiseks, mida harilikult oleks võinud lubada ainult Vana-Persia moraal. Nähtavasti arvati ja öeldi sagedasti ka päris häbenemata näkku: „Vaata, need ametnikkude ja teenijate koondamisest kokkuhoitud summad on sedavõrd vähesed, et jaotatult kõikidele, ei tasuks isegi vastuvõtmist, vaid valitsus tahab teisi abinõusid otsida palkade tõstmiseks, mis rohkem mõjuvamad oleks“. Tahtmine on aga ainult lihtsaks sõnakõlksuks jäänud, ja lubadusi on antud üksnes selleks, et korraks jälle inimesi rahustada ja neist lahiti saada.

Seega on seni elatud ainult lubaduste varal ja ootustest. Kannatlikult on oodatud... Mitte üksi nälg ei kipu mitmesse perre küla-

liseks, vaid sama teravat muret teeb kehakatte ja jalanõude puudus. Mis terve särk on, pole riigiteenija perekond ammugi näinud...

Ja kuhu on nüüd jõutud? Lubajad olid veel julgemaks läinud ja proovisid õnne juba terveteks aastateks ette. Palkade kõrgendus võib aset leida alles 1928. aastal... Aga mikspärast siis mitte 1938. aastal? Praegusest ajast kuni 1928. aastani ei jõua ju selle idee ülesleidja riigiametnikkudelt riisutud leivapaladest mõnda kiviteed ehitada, kus oleks „põllumeestel“ autodega mugav ümber kihutada, või mõnda oma nimelist piramiidi tulevatele põlvedele mälestuseks püstitada.

Suure vaeva ja töö järele hakkasid pärastpoole küll natuke teised tuuled puhuma. Palkade kõrgendus tahetakse läbi viia. Siiski toonitatakse ikka veel tarvidust koosseisude

koondamiseks. Seega oleks palgakõrgendus paljudele meitest lihtne eesseisev nälgjaton.

Ja, siis see palgakõrgendus ise. Mis ta annab? Kuna ette on nähtud 13. kuu ja muude lisapalkade ärajäämine, siis tõstaks see palkasid keskmiselt ainult 2000—5000 marga ümber aastas. Viimaste summadega vist ei oska aga paljud midagi peale hakata...

Sellepärast ei anna eelolev palgakõrgendus veel kellelegi põhjust roosiliste lootuste äratamiseks, vaid teda tuleb võtta kui väikest eelsammu senisest surnud punktist ülestumiseks.

Ükskord peaks ometi aeg kaduma, kus Eesti riik ei jaksa oma ametnikule loodusest nõuetavat toidu alammäära anda, teades, et ilma selleta viimane kas surema ehk varastama peab. Üks teeb üht, teine teist...!

Ha — ha!

Raudteelaste töötingimused mitmesugustel maadel.

DAANI.

1. *Valitsemiskord.* Daani raudteed on osalt riigi, osalt eraomandus. Riigiraudteede valitsemine on juhitav riigi enese poolt. Riigiraudteede võrk, kuhu kuuluvad kõik tähtsamad liinid, ulatab 2579,7 klm., teenijate arv on 19.500 inimest. Erateid on 2554,8 klm., teenijaid — 3652. Iga-aastast eelarvet esitab parlamendile teedeminister, kuna raudtee tegelikku valitsemist juhib raudteeülem.

Riigiraudteede rahalised tulemused on väga mitmesuguseid tagajärgi annud. Aastatel 1916.—1921, töötasid Daani raudteed kahjudega. 1922/23. äriaasta andis aga 936.255 krooni ülejääki. Samal aastal ulatasid väljaminekud 144.600.492 kroonini, nende hulgas oli väljaminekuid teenijaskonna peale 72.790,000 krooni. Väljaminekuid suurendas 1919. aastal maksmapandud 8-tunniline tööpäev ja uus palgaseadus. 1920/21. aastatel moodustati erikomisjonid, mille ülesandeks oli elukalliduslisade, toetusrahade ja riidevarustuse kärpimiste abil väljaminekuid vähendada. Ka pikendati mõnel tööalal töötundide arvu 208 asemel 234—260 tunni peale kuus.

Koostöötades postiga, täidavad raudteed mitmesuguseid postioperatsioone, mille eest teenijaskonnale teatud tasu maksetakse.

2. *Administratsiooni ja teenijaskonna organisatsioonide vahekorid.* Seaduse põhjal võib igal ajal administratsiooni ja organisatsioonide vahel läbirääkimisi pidada. Organisatsioonide esitajad saavad teenijaskonna huvide kaitseks takistamatalt vaba aega, kuid poole palga väljamaksmisega. Teenijaskonna üldhuvide kaitseks töötab kesknõukogu, kus esitatud kõik organisat-

sioonid. Töötingimuste üldkorralduste alal peetavaid läbirääkimisi juhib teedeminister, kuna üksikasjaline väljatöötamine raudteede administratsiooni poolt teostatakse. Tagajärgedega mitte rahul olles, võivad organisatsioonid tüliküsimusi teedeministrile esildaaa.

Teenijaskonnal ei ole kaasaráákimise õigust raudtee valitsemise asjus.

Raudteelaste organisatsioonid on esitatud ka *palganõukogus*, millise nõukogu ülesanne on kõigis riigiteenijate palgaküsimustesse puutuvate vahekoridade lahendamine.

Streigiõigus. Eriseadust streigi kohta ei ole. Streike võib ainult hulgalise teenistusest lahkumisega läbi viia, kusjuures kolmekuulisest ülesütlemise tähtajast kinnipidama peab.

Riigiraudteedel ei ole seni veel streike olnud.

Teenistusreeglis on ette nähtud korraldus Itaalia streigi kohta, mille järele *põhjuseta aeglane töötamine* valjult karistatakse.

3. *Teenijaskonna organisatsioonid.* Riigiraudteede umbes 19.500 teenijast on peaaegu kõik koondunud järgmistesse organisatsioonidesse: „Vaerksteds-og Remisearbejdernes Faelleorganisation“ (tehaste töölised); liikmeid on seal 2000; „Dansk Jernbaneforeningen“ (kantseleiteenijad); liikmeid 3000); „Dansk Lokomotivmands Forening“ (veduriteenijaskond); liikmeid — 2000.

4. *Töötingimuste korraldamine.* Töötingimused töötatakse välja teedeministri, raudtee administratsiooni ja organisatsioonide ühistel läbirääkimistel; kuna neid valitsus lõpulikult palgaseadusena kinnitab. Kindlat maksvuse tähtaega neil ei ole, nii et igal ajal võib muudatusi ette tulla.

5. *Töötingimuste õiguslane külg.* Teenijat

võib ametikohuste vastu eksimiste puhul ainult raudteekohtuniku otsusel vallandada. Juhusel, kui viimane on teenija ametisse jätmise poolt, võib teda ainult ministri käsul lahti lasta. Vahekohtuid Daani raudteedel ei ole.

6. *Tööaeg.* Tööaja ja töölolemise aja vahel vahet ei tehta. Rongi- ja veduriteenijaskonnal on 208 töötundi kuus; manöövriveduritel aga 195 töötundi ja vähem raske töötegadele 234 tundi; ainult vahiteenistuses olijatel on tööaeg 260 tundi kuus. Veduriteenijad saavad iga kuus vähemalt 3 vaba päeva; kogu aasta kohta 52 vaba päeva. Alamatele ametnikkele antakse aasta jooksul 14-päevaline puhkus. Veduriteenijad saavad peale 15 aastalist teenistust 21 päeva puhkust.

7. *Palgad.* Palk koosneb põhipalgast, teenistusvanaduslisast, kallidusraiooni lisast, gratifikatsioonidest ja elukalliduslisadest. Üldiselt on 4 kallidusraiooni, kus vastavalt 450—240 krooni aastas lisatasu maksetakse. Gratifikatsioonid ulatavad 39—91 kroonini kuus, vastavalt palgaastmetele. Elukallidusliisa määratakse kindlaks, arvestades indeksi arvudega ja nimelt kaks korda aastas, 1. aprillil ja 1. oktoobril. Üksikuile alla 35 aasta vanaduseni maksetakse ainult kaks-kolmandikku gratifikatsioonidest ja elukalliduslisadest.

Üldiselt on 18 palgaastet, mis järgmiselt jagatud:

1. aste: 19.200 D. krooni — teedeülem.
2. aste: 8700 D. krooni — raudteekohtunik.
3. aste 7800 D. krooni — liikumisinspektor 1. j. 1. j. insener, jaamade inspektorid.
4. aste: 6900 D. krooni — osakondade ülemad, väljaspool klassijaamades, jaamaülemad.
5. aste: 5700 D. krooni; peale 5 aasta teenistust 6300 D. krooni — jaamaülemad ja kauba-jaamade ülemad.
6. aste: 4800 D. krooni, iga 3 aasta järel 360 kr. kõrgendust, (ülemmäär 5520 krooni) — jaamaülemad, ülemteemeister, telegraafimeister, 1. j., vedurimeister 1. j.
7. aste: 3900 D. krooni, iga kolme aasta järel 360 kr. kõrgendust, (ülemmäär 4620 krooni) — jaamaülemad, telegraafi meister 2. j., vedurimeister 2. j.
8. aste: 3120 D. krooni, iga 3 aasta järel 360 kr. kõrgendust, (ülemmäär 4200 kr.) — sekretär.
12. aste: 3000 D. kr., iga 3 aasta järel 300 kr. kõrgendust (ülemmäär 3600 kr.) — vedurijuht.
2880 D. kr., iga 3 aasta järele 240 kr. kõrgendust (ülemmäär 3360 kr.) — rongijuht.
14. aste: 2100 D. kr., iga 3 aasta järele 150 kr. kõrgendust (ülemmäär 2550 kr.) — jaamataöomes I j., vedurikütja.
17. aste: 1800 D. kr., iga 3 aasta järele 270 kr.

kõrgendust (ülemmäär 2610 kr.) — kontoriametnik I j.

1320 D. kr., iga 3 aasta järele 120 kr. kõrgendust (ülemmäär 2040 kr.) — kontoriametnik 2. j.

18. aste: 1680 D. kr., iga 3 a. järele 120 kr. kõrgendust (ülemmäär 2040 kr.) — ülesõiduvahid 1. j.

1500 D. kr., iga 3 a. järele 120 kr. kõrgendust (ülemmäär 1740 kr.) — ülesõiduvahid 2. j.

8. *Tähtsamad eluülespidamise artiklite hinnad Daanis:*

1 paar saapaid maksab	D. kr.	25.—
1 ülikond riideid —	„	200.—
1 klg. leiba —	„	0,28
1 klg. liha —	„	2,50
1 klg. pekki —	„	3,30
1 liiter piima —	„	0,36
1 klg. herneid —	„	1,30
1 tsentner kiviüsi —	„	4,00

Kahe-kolmetoal. korteri üür on kuus 40—60 kuus.

Postiametkonna palgad on normeeritud ühtlaselt raudteelaste palkadega.

Põhipalgast arvatakse maha pensionikassade heaks $2\frac{1}{2}$ prots. ja haigekassa heaks $1\frac{1}{4}$ prots.

9. *Pensioniseadus.* Haiguse ja õnnetujuhuste puhul maksetakse terve palk edasi. Kui teenija 3 aasta jooksul rohkem kui 180 päeva haige oli, hakatakse iga järgmise haiguspäeva eest $\frac{1}{1000}$ palgast maha arvama. Teenija surma puhul maksetakse lesele 3 kuu jooksul terve palk.

Pensione maksab riigikassa.

Iga teenija on, vaatamata teenistuskestvuse peale, peale 30. eluaastat pensioniõigusline.

Invaliidisuse puhul maksetakse pensioniks $\frac{2}{3}$ põhipalgast.

Pensioninormid on järgmised:

teenistuskestvusel kuni 2 aastani	$\frac{1}{10}$	põhipalgast
„ 2—4 aastani	$\frac{2}{10}$	„
„ 4—7 „	$\frac{3}{10}$	„
„ 7—10 „	$\frac{4}{10}$	„
„ 10—15 „	$\frac{5}{10}$	„
„ 15—29 „	$\frac{31}{60} - \frac{38}{60}$	„
„ 29—30 „	$\frac{39}{60}$	„
„ rohk. kui 30 a.	$\frac{40}{60}$	„

Pensionioiguslise lesele maksetakse 50% teenija pensionist. Lastele määratakse kuni 18. eluaastani järgmised normid:

1 lapsele	180 kr. aastas
2 lapsele	330 kr. aastas
3 lapsele	450 kr. aastas

iga järgmise lapse eest 100 kr. rohkem.

10. *Prüisõidupiletid.* Riigiraudtee teenijatel on prüisõiduõigus kõikidel liinidel ja kõikides rongdes. Vedurijuhid saavad peale 12-aastast teenistust eluaegse prüisõidupileti. Kindlapalgalistele, kes enne 1. apr. 1922 ametis olnud, antakse perekonnaliikmete tarvis aastas 24 piletit.

Meie vabriku saadused

taimevõid „**PRIIMA**“ ja kokosvõid „**TAIMI**“

samuti ka päevalille-, lina- ja tehnilised kookosõlid
on saadaval kõigis raudtee ühisuste kauplustes.

A-S. „EXTRAKTOR“

Tallinn, Telliskivi t. 9, kõnetr. 29-03.

11. *Autasud ja karistused.* Iseäraliste teenete eest võib administratsioon tasu määrata. Karistustena on ette nähtud noomitused, rahatrahvid kuni 50% kuupalgast mahaarvamiseni, ametialandamine, sunniviisiline ümberpaigutus ja vallandamine. Rahatrahvid lähevad haigekassa heaks. Kindlat karistussüsteemi ei ole.

12. *Korteriküsimus.* Administratsiooni majades antakse teenijaile üüri- ja teenistuskortereid. Üürikorteri hind on mitmesugune. Ametikorteri eest tasuvad abielus olijad 12 prots. ja üksikud 8 prots. põhipalgast.

13. *Puhkeruumid.* Töökodades ja peaaegu kõikides jaamades on pesemissesseseaded. Samuti on teenijaskonna jaoks korralikud puhkeruumid. Organisatsioonid võtavad elavalt osa puhkeruumide ja tervishoidliste sisseseadete olukorra tõstmisest. Nii saavutati selle tagajärjel valgeid ja soodsaid ruume, lugemistube jne.

Raudtee-einelaudades võimaldatakse teenijatele hinnaalandusi.

14. *Ametriided.* Kõik teenijad, välja arvatud

tee-ehitusosakonna personaal, ülesõidukohavahid ja depooteenijad, saavad ametriided.

15. *Arstlik järelvaatus.* Iga teenija on ametisse astumise puhul kohustatud arstlikule järelvaatusele ilmuma. Kui teenija oma esialgset ametit enam täita ei suuda, määratakse teda vastava palgamuudatusega mõnele teisele ametialale.

16. *Puhkeasutused ja suvekoloniid.* Veduriteenijatel on oma puhkeasutus, mis asutati teenijaskonna oma algatusel. Asutust valitsevad organisatsiooni poolt valitud 5 isikut. Organisatsiooni liige ja tema abikaasa maksavad puhkeasutuses viibimise puhul 4 kr. päevas, võõrad — 5 krooni.

17. *Tehniline õpetus.* Seni ei ole vaduriperсонаalile eriõpetusasutusi olnud, kuid on loota, et Hellerupi raudteekoolis (ainukeses riigiraudteedel) tulevikus veduriteenijatele tehniline õpetus võimaldatakse. Organisatsioonide arvamisel peaksid õpetuse kulud kandma riigiasutused.

Raudteelaste Hoolekande Seltsi liikmetele.

Laste suvekolonii tegevus Kaareperes algab juuni algul ja kestab augusti lõpuni. Suvekoloniasse saadetakse lapsed, möödunud aasta eeskujul, kahes vahetuses, kusjuures esimene vahetus juuli keskpäigani ja teine—augusti lõpuni seal viibima saavad. Suvekoloniasse võetakse vastu lapsi 7—15 a. vanaduseni, kellele see arstlise komisjoni poolt tarvilikuks tunnistatakse.

Sooviavaldused laste suvekoloniasse mahutamiseks tulevad ära anda kuni 15. 4. s. a. Hoolekande Seltsi juhatuse nime peale Raudtee Tervishoiu osakonda.

Ülespidamise eest suvekolonias maksavad

laste vanemad seltsile lapse pealt 500 mk. kuus, milline summa ette ära tasuda tuleb. Suvekoloniasse saadetavatel lastel on kaasa võtta: tarviline arv ihupesu (3 komplekti), jalanõud, riided, üliriided ja voodipadi. Sooviavaldustes on ära näidata: kus, ja mis ametis paluja teenib, kui suur sissetulek kuus, mitu last tema ülespidamisel, kui vanad need on ja missugusesse vahetusse, s. o. kas I ehk II, oma last soovib paigutada.

Esimees: V. Reinok.

Sekretär: Tuppits.

Raudtee- ja postiteenijad toetage oma häälekandjat

„SIDE“

tellimiste ja kaastööga.

Raudtee- ja postiametkonna vanemad tegelased.

Võru postkontori ülem *P. Koshevníkov*.

35 a. postiteenistuses.

24. veebruaril s. a. pühitses oma 35-a. teenistusjuublit Võru postkontori ülem *P. Koshevníkov*. Veteraan on lugupidamist ja poolehoidu leidnud nii kaasteenijate keskul, kui ka välises seltskonnas. P. T. T. t. Kutseühingu asutamisest saadik on *Koshevníkov* ka kutseühingu liige.

Tallinna peapostkontori ametnik
Konstantin Trofimov
30 aastat postiteenistuses.

1. märtsil k. a. pühitses Tallinna peapostkontori pakiosakonna ametnik *Konstantin Trofimov* oma 30-aastase teenistuse kestvust, mil puhul juubilarile kaasteenijate poolt väike kingitus annetati. *K. Trofimov* sündis Tallinnas 21. mail 1876. a. Postiteenistust alustas 1896. a. 1. märtsil Paldiski postkontoris 6. järgu ametnikuna. Teenis hiljem Rakvere ja Rakke postkontorites. 1904. a. määrati Tallinna postkontori ametnikuks. 1905. a. lahtipuhkenud streigi puhul sai ühes teiste teenijatega ametist vallandatud, umbes paari nädala pärast aga uuesti teenistusse tagasi võetud. Sellest ajast peale on *Trofimov* kogu aeg Tallinna postkontoris pakkide ja lihtkirjade osakonnas teeninud, kus tuntud kui kohusetruu ja kõige hingega oma teenistusele andnud ametnik.

Pärnu-Tallinna k. r. raudtee rongijuht

Anton Born.

25 a. raudtee teenistuses.

Astus teenistusse Pärnu-Tallinna raudteele 5. jaanuaril 1899, tehasetöölisena; hiljem viidi üle rongiteenistusse. 10. märtsil 1908 nimetati rongijuhtiks, kus ka praegugi teenib. Vabadussõja päevil oma ametit pidades, oli *Born* kauemat aega neid ronge teenimas, mis liikusid lahinguliinil. Kurbtusega peab aga konstateerima, et *Born* (nii kui hulk teisi raudteelasi) ei ole oma kohusetruu teenete ega ka sõjategevusest osavõtu eest tänini saanud ei mingisugust autasu ega mälestusmärki. *A. Born* on rongiteenijate kutseühisuse liige ja III üleriiklise raudteelaste kongressi saadik.

J. Rukki.

E. Raudteelaste Keskühingu sekretär ja raudteelaste organisatsioonide esindaja R. ja O. Teenijate Keskliidu poolt modustatud palgakomisjonis. Raudteel teenib tee-ehituste osakonna Tallinna jaoskonna asjaajajana.

R. Pitser.

Raudteevalitsuste, nende osakondade ja jaoskondade ametnikkude kutseühingu esitaja Raudteelaste Keskühingu juhatuse 1925/26. a. koosseisus. — Raudteevalitsuse asjaajaja.

A. Janter.

E. Raudteelaste Keskühingu esimees (1925/26. a. juhatuse koosseisus). Tee-ehituste osakonna arveametnik.

*Tuludekontrolli asjaajaja Eduard Kuusik
25 aastat teenistuses.*

Astus raudteele 1896. Alates telegrafistist, tennis Tabiweres, Jõgewal, 1898—99 Keilas, 1900 Tapal, 1902 Pukas, wanemtelegrafistina Tapal, 1904 sealsamas kontoriametnikuna tehnilise liikumise alal, 1906 Tallinnas, 1907 Peter-

buris, 1907 Tapal bagaashilaekurina, 1915—17 Balti jaoskonna tagavaraagendina, ilmasõja ajal 1916 Võnnus korrapidajana, 1918—19 Petrograd-Varss.-Sanitaar jaamaülema abina, 1919—21 samas jaamas jaamaülemana, 1921. Aegviidu jaamaülema abina, 1922. kaubandusjaoskonna asjaajajana, kust tuludekontrolli eraldamisega 1924.

algusest teenib. Nii kujunes järguti puht tehnilisest ametnikust kantseleijõud. Liikudes liinil tagavaraagendina Balti kui ka Valga liinil, on E. K. kogu vabariigi vanemate raudteelaste ringkonnas tuntud kui kogenud ja hoolas kaasteeniija.

E. K. on raudteevalitsuse ametnikkude kutseühingu liige.

Insener Gustav Jallajas

posti peavalitsuse ülem,

pühitses 17. märtsil s. a. oma 30-aasta riigiteenistuse juubelit, mil puhul meeldivaks kohuseks peame lühikest pilku heita juubilari tegevusrikkasse minevikku.

Gustav Jallajas on sündinud Tartumaal, 1875. aastal. Olles lõpetanud Tartu reaalkooli ja siis Peterburis Aleksandri elektro-tehnika instituudi, astus ta Vené riigiteenistusesse 1896. aastal,

4. märtsil (vana kal.), kus oma energia ja teadmised mitmesugustel vastutusrikkastel tegevusalades tööle rakendas. Nii püsis ta nähtavatel kohtadel Kurski ja Vilna postkontori ülemana, Turkestaani posti-telegrafi ringkonna ülema abina le pööras. Sama aasta juunikuul teisel poolel hatajana, kust 1920. aastal juunikuul kodumaa le pööras. Sama aasta juuni kuu teisel poolel

näeme teda Eesti vabariigi teedeministeeriumis vanema insenerina, hiljem posti peavalitsuse ülema abina ja siis teedeministeeriumi nõunikuna. Vabariigi valitsuse otsusega 3. sept. 1924. a. kutsutakse Gustav Jallajas postiametkonna juhi kohale, kus teda laialine tööväli ees ootas. Ehki poolteist aastat ainult sellest mööda, kui lugupeetud juubilar sellele kohale asus, tundub juba nüüd, et ametkond on leidnud väärilise juhi ja töömehe, kelle kogemused ja võimised vastu peegelduvad maksmapandud reformides ja muudatustes, millised kannavad julge ja suurejoonelise administratori käeliigutuse pitsert. Kes tunneb Gustav Jallajast lähemalt, see teab, et tema portfellis on veel palju kasulikke uuenduskavasid, mis järjekorda ootavad, et neid edaspidi maksmata panna. Kuigi juubilar palju aastaid vastutusriikastel kohtadel kõrgema ametnikuna on püsinud, siiski otsid asjata tema juures kivinenud ja pehkinud ametniku vaimu tundemärke, mis paljudele ülematele omane ja mis paljuid kõrgemaid ametnikke oma kaasteenijaist ülepääsemata müüriaga lahutab. Neid tundemärke Teie siin aga ei leia, vaid leiate külluses muid väärtuslikke omadusi, mis kaasteenijais juubilari vastu sügavat lugupidamist äratavad. Gustav Jallajas ei ole mitte üksnes hea administraator, vaid ta on ühtlasi ka vastutulelik, leidlik, õiglusearmastaja inimene ja suurepäraline ini-

mestetundja, mille tõttu temal keerulisemaid olukordi korda läheb kiirelt lahendada ja otsustada. Vaatamata oma kõrge ametkoha peale, tuleb ta sellest pidestaaliit alla teenijate perre, et ühiselt kaaluda kutsehuvidesse puutuvaid küsi- ka päevamuredesse küünivaid küsimusi, kus ala- ti lahendustee leitakse.

Juubilari teeneks tuleb lugeda mõnegi tähtsa küsimuse lahendamist postiametkonnas, eriti teenijaskonna ja administratsiooni koostöötamise põhimõtte maksmapanekut, mis tähtsat edu teenistuse alal ja vahekordade reguleerimises enustab. Juba ongi selle põhimõtte käsituselevõtmine häid tagajärgi ännud, vaatamata eslle peale, et mõned asutuse ülemad ei suuda kiirelt vanast moest lahkuda ja uue põhimõttega harjuda. Kuid nähes lugupeetud ametkonna juhti elavas vahekorras oma kaasteenijatega, saab see eeskuju levinema ka nende üksikute hulgas laiali, kes demokratismi vaimus maksmapandud uuenduste vastu veel alles tuimad. Kutseliselt organiseeritud teenijaskond aga hindab kõrgelt ja tervitab tuliselt juubilari poolt ellukutsutud uuendusi, nähes koostöös suurimat edu posti-telegraafi-telefoni asjandusele.

Olgu hr. Jallajas'ele kõlbliseks tasuks see teadmine, et teenijaskond sarnaseid ametkonna juhte sügavalt austab ja soovib näha veel palju, palju aastaid ametkonna eesotsas. *H—ik.*

Välisteated.

POSTITEENIJASKONNA SEISUKORRAST PERSIAS.

Post ja telegraf alluvad Persias nime järele ühele ministeeriumile, aga parktiliselt on nad senini veel ühendamata.

Siinjärgnevad read oleks ainult posti kohta, kuna telegrafist kõneleme teisel korral.

Persias on praegusel ajal 193 postiasutust, 26 agentuuri ja 127 erikirjakasti. Siin peab tähendama, et Persia riigi suurus on 1.640.000 m.² — 15 miljoni elanikuga.

Meie maal peavad postiametnikud rohkesti töötama. Väiksemates linnades ja külates on harilikult ainult üks ametnik, kes püsib tööl niisasti päeval kui ka öösel. Ta peab täitma ametkoha kirjakandja, teenija ja ametniku kohuseid. Selle raske töö eest on palk ainult 15 tumani kuus. (Tuman on persia raha, mis võrdub väärtuse poolest ameerika dollarile.)

Postiametniku palk ei ole siin igalpool mitte ühesugune, nagu teistes ametkondades, vaid see kõigub 12 kuni 42 tumanini kuus. Üldiselt on palga suuruse määramine direktorite käes. Sel- lepärast on meil igapäevased nähtused, et noor ametnik saab kõrgema palga, kuna ta on oma

direktori sugulane ehk jälle on direktor ta vastu erilisel vastutulelik olnud. Kõikide teiste palk on, olgugi et neil sagedasti juba 20 kuni 30 teenistusaastani selja taga, harilikult 20 tumani ümber kuus. Sarnane on siis praegu meie pal- kade seisukord.

Määruse järele peaksime igal nädalal ühe puhkepäeva saama, aga see määrus on seni veel ellu viimata; ka ei makseta puhkepäevade mitte- kasutamise eest erilist lisatasu. Vahetpidamata töö igapäev kestab 8 kuni 10 tunnini. Ameti- puhkusi pole seni veel keegi, isegi ainsaks päevaks, saanud. Ka haiguse puhul tuleb ameti- kohuseid täita, sest selleks ajaks ei anta ase- täitjaid. Iga ametnik töötab siin 2 või 3 hari- liku inimese eest.

Juba nelja aasta jooksul ei saa meie enam n. n. sõjaaegset lisatasu. Saadavast palgast arvatakse 8 prots. maha hoiukassasse; kui aga keegi sureb enne 25-aastast teenistust, siis selle lapsed ei omanda veel õigust sissemaksetud raha saamiseks.

Nende raskuste ja puuduste tõttu asutati 4 aastat tagasi postiteenijate ühing. Esialgul töö- tas ühing edukalt ja tal õnnestas mõnes asjas

meie seisukorda parandada. Kahjuks tungisid sinna aasta töötamise järele mõned kõrgemad ametnikud sisse ja hakkasid seal diktaatoritena tegutsema — sagedasti veel isiklikke kasusid taga ajades. Sarnase teguviisi tagajärjeks oli ühingu lagunemine, kuna aga selle endised ninamehed omandasid direktorite ja inspektorite kohti ja häid rasvaseid lisatasusid.

Sellest puhust peale oleme jälle täieliselt direktorite meelevallas ja meil ei ole kellelegi kaevata. (La Interligilo de l' P. T. T.)

*

AMETLIKU PENSIONIKASSA AVAMISEST MEKSIKOS.

1. septembril 1925. a. ilmus riigipresidenti dekreet, millega avatakse Tampicos, riigiteenijate pensionikassa ja määratakse selle jaoks riigikassast vastav rahasumma. Pensionikassa kapital moodustatakse kolmel aastal riigi poolt eelarve korras määratud summadest ja teenijate palkade mahaarvetest. Sellest järgneb, et meie palkadest arvatakse igal palgapäeval pensionikassa kasuks teatud protsent, mis pensionääri vanaduse järele suurem ehk vähem võib olla. Vastutasuks mahaarvetele, omame meie nüüd pensioni saamise õiguse ametist lahkumisel — vanaduse, haiguse või teenistusest ehk tööst põhjendatud füüsilise vigastuse puhul. Suurim pension on ette nähtud 60. eluaasta möödumisel pärast 25-aastasest teenistusest. Ka perekonna liikmetel on pensioni saamise õigus pärast pensionääri surma, kui see on juhtunud ametikohuste täitmisel ehk selle järeldusel.

Teenistusest lahkumisel, varem tähendatud eluaastaid, maksetakse kõik palgast mahaarvatud raha tagasi, välja arvatud siiski juhtumised, kui ametistvabastamine on aset leidnud teenija varguses süüdistamise tagajärjel.

Ehk küll selle uuenduse tõttu vähenes meie palk mõne protsendi võrra, siiski võeti see vastu heatahtliselt, sest ta tarvidus oli senini karjivaks vajaduseks kujunenud; on ometigi samm edasi astunud mõlemist soost teenijate olukorra tõstmiseks, mis senini uppis põhjatu viletsusse teenija ametist vabastamise korral — kas haiguse või vanaduse puhul.

Ka teenijate hoiukassasid on veel hoopis vähe Meksikos.

Minu teadmise järele on neid praegu ainult kahes kohas: esimene nimega „Union postal Mexikana,“ asukohaga Meksiko linnas ja teine „Union postal de Tampico,“ mis asutatud viimases linnas neli aastat tagasi.

Nüüdsest peale võime meie tuleviku eest ehk osaltki rohkem muretud olla.

(La Interligilo de l' P. T. T.)

*

P. T. T. AMETNIKKUDE OLUKORD KUUBAS.

LA Interligilo de l' P. T. T.-le kirjutatakse postiametnikkude olukorra üle Kuubast järgmist:

On kasuta rääkida meie ametnikkude tõelisest ühinemisest ja seega asjata ennast hellitada mõnesuguse lootusega paremuse poole, mis tingitud oleks seelst ühinemisest. Eestkätt püüab siin iga üksik isik omaenese seisukorda parandada ja seda, loomulikult, enda eelarve summade suurendamiseks. Kõik ühingu põhikirja deviisid ja nende elluviimise loosungid on senini ainult paberilipakateks jäänud. Kellel puudub hea „ristiisa“, see edasi ei jõua; kes ei oma mõjuvaid poliitilisi või sugulussuhteid, see võib jääda ühele kohale aastateks. Kuid selle peale vaatamata — loodus ei maga. Kõik läheb oma loomulikku rada, just nagu ojakessedki vulisevad alalõpmata meie palmide all. Meie troopika päikese all on ka kardetav peaju üleliiga pingutada, et midagi uut luua: varsti võiks higi meie valged riided ära määrada.

Meie elujärg on kaunis raske. Elukallidus on väga kõrge. Maal valitseb täielik kriis, meie pea-väljaveoaine, suhkru, madala hinna tõttu. Valitsus ja edustajate koda püüavad kõik, mis võimalik, olukorra päästmiseks teha. Posti-telegr. ametnikkude seisukord on väljakannatamatu. Nad on, nagu igaüks teab, kõige rohkem nuheldav klass üldkasulikkude tööde kordasaatjatest.

Näiteks olgu ma ise: Minu palk on kuus 85 dollarit (kuna mu naine, õpetaja, 100 dollarit kuus saab). Korterit üür on 35 dollarit, sinna juure 3 elektrilambikest — 5 dollarit tükki; perekonna söök maksab keskmiselt 75 dollarit, saapapaar, keskmise headusega — 8 dollarit; meesterahva keskmine ülikond 30 doll. jne. Kui ma peaksin nüüd kõik need väljaminekud omast 85 dollarist katma, oleks seisukord päris pörgulik, milline ta ka suuremal hulgal kaasteenijatel on; ma olen praegu, võrdlemisi, õnnelaps.

Valitsus on otsustanud kõik abinõud selle raske seisukorra parandamiseks teha. Hiljuti lubas seda ka isiklikult härra riigipresident Machado. Viimane on aumees ja täidab oma sõna kindlasti.

Postiasjanduse arendamiseks on sõlmitud mitmed uued lepingud Põhja-Ameerika ühisriikidega ja varsti hakatakse postiühendust maneriga teostama aeroplaanide abil. Telegrafis on tarvitusele võetud neljajärgulised aparaadid. Telefoniliin laieneb maal igapäevaga.

*

I. T. F. SEKRETARIAADI TEATED.

I. T. F. sekretariaadi teatel on uue liikmena vastu võetud Briti-India raudteelaste föderatsioon.

Edasi teatab sekretariaat, et I. T. F. üldkongressi on otsustatud ära pidada 15.—22. septembrini s. a. Pariisis.

Täiendavalt teatatakse 30.—31. märtsini Amsterdamis peetava raudteeametnikkude konverentsi kohta, et senini on päevakorda järgmised referaadid üles seatud:

raudteeametnikkude ja teiste raudteelaste organisatsioonid;

raudteeametnikkude võitlus paremate töötingimuste eest ja nende osa üldises tööliisklassi võitluses;

raudteeametnikkude ülesanne võitluses raudteede kaasavalitsemise ja sotsialiseerimise eest.

RAUDTEELASTE PALKADE ÜMBERNORMEERIMINE HELVEETSIAS.

Helveetsia (Schveitsi) raudteelaste häälekanaja „Der Eisenbahner“ toob Helveetsias teoksil oleva uue palgaseaduse kohta muuseas all-

järgnevad tabelid ühes rahvusnõukogu komisjoni poolt vastuvõetud palganormidega (frankides):

Märkus: 1 Helveetsia fr. = 72 Emk.

Palgaastmed:	Valitsuse ettepanek		Föderat. üh. ettepan. heaksk. s.-dem. poolt		Rahvusnõuk. otsu vastuv. 9. III. 26	
	alammäär	ülemäär	alammäär	ülemäär	alammäär	ülemäär
1. Peadirektor	13.000	16.000	13.000	16.000	14.000	17.000
2. Kohalik direktor	11.500	14.500	11.500	14.500	12.500	15.500
3. Peainsener	10.000	13.000	10.000	13.000	11.000	14.000
4. Peasekretär, osak. ülemad	9.000	12.000	9.000	12.000	9.000	12.600
5. Tehaste ülemad	8.000	11.000	8.500	11.500	8.000	11.600
6. I kl. insenerid	7.500	10.500	8.000	11.000	7.500	11.100
7. Tehnilised ametn. I kl., jaamainspektorid	7.000	10.000	7.500	10.500	7.000	10.600
8. Jaamaülem I kl., depooülem I kl.	6.500	9.500	7.000	10.000	6.500	10.100
9. Kaupade ekspeditoorid (suurtas jaamades)	6.000	9.000	6.600	9.600	6.000	9.600
10. Kantsleide ülemad	5.600	8.600	6.200	9.200	5.600	9.200
11. Admin. büroode ül., manöövrijaamade ülem.	5.200	8.200	5.800	8.800	5.200	8.800
12. Jaamaülem III kl., ülemvedurijuht	4.800	7.800	5.400	8.400	4.800	8.400
13. Peaval. kantsleiametnikud I j.	4.400	7.400	5.000	8.000	4.400	8.000
14. Vähemate jaamade ülemad I kl.	4.100	7.100	4.700	7.700	4.100	7.700
15. Teemeistrid I kl.	3.800	6.800	4.400	7.400	3.800	7.400
16. Ülemrongijuht	3.500	6.500	4.300	7.100	3.700	7.100
17. Vähem. jaamaül. II kl., telegrafistid I kl., vedurijuhud	3.400	6.200	4.200	6.800	3.600	6.800
18. Vagunite järeelvaatajad (suurtas jaamades)	3.300	5.900	4.100	6.500	3.500	6.500
19. Vähem. jaamaül. III kl., rongijuhtid, rongiseadjad I kl.	3.200	5.600	4.000	6.200	3.400	6.200
20. Telegrafistid II kl., mootorvag. juhud (väh. liinidel)	3.100	5.300	3.900	5.900	3.300	5.700
21. Eestöötegijad I kl., rongiseadjad II kl.	3.000	5.000	3.800	5.600	3.200	5.400
22. Kantsleiametn. IV kl., telegr. III kl., roopaseadjad I kl., konduktorid	2.900	4.700	3.700	5.300	3.100	5.100
23. Eestöötegijad II kl.	2.800	4.400	3.600	5.000	3.000	4.800
24. Blokkpostide ja ülesõidu vahid II kl.	2.700	4.100	3.500	4.800	2.900	4.500
25. Övavid, tee- ja ehitustööl. I kl.	2.600	3.800	3.400	4.600	2.800	4.200
26. Tee- ja ehitustööl. II kl., ülesõiduvahid II kl.	2.500	3.500	3.200	4.500	2.700	3.900

Ka avaldati föderatiiv-ühingu poolt, et õiglase palganormi väljatöötamiseks oleks vaja aluseks võtta praegusi palkasid, suurendades neid vastavalt eluindeksiga, sest ennesõjaaegsed palgad, missugused nüüd alusena võetakse, ei rahuldanud kaugeltki kõiki teenijate nõudeid.

Laialdasemaid teateid lubab leht järgmises numbris avaldada.

Olgu tähendatud, et Helveetsia raudteelaste ühing on föderatiiv-ühingu arvurikkam liige.

*

KUTSEÜHISUSLINE EDUSAMM BELGIAS.

Belgia teedeministri algatusel kutsuti ellu pariteetiline komisjon, milles koondunud kõikide riikliste ettevõtete teenijaskonnaesitused. 12. veebruaril ärapeetud istangul seati üles mää-

rustik komisjoni tegevuse ja ülesannete kohta igal üksikul alal, s. o. raudtee, posti-telegrafi-telefoni, laeva- ja õhuühenduse kohta.

Sellega võib kutseühisusline liikumine oma õiguslase külje kindlustamises suurt edusammu konstateerida, missuguse eesmärgi saavutamise

seks iseäranis raudteelased aastate viisi on võidelnud.

*

KUTSEÜHINGUTE LIIKMEMAKSUD VÄLIS- MÄADEL.

Kuna meil tihtipeale kutseühingute liikmemaksu suuruse üle nurinat kuulatakse ja selle tasumises iseäralist loidust üles näidatakse, olgu siin võrdluseks toodud Põhjamaa raudteelaste uniooni, s. o. Rootsi, Norra, Daani raudteelaste liidu liikmemaks, kus Rootsis liikmemaks aastas 24 krooni välja teeb, mille juure veel sagedasti lisamaksusi nõutakse. Missugune tähtsus korralikkus liikmemaksu tasumises, näitab järgmine asjaolu: ühe streigi puhul 1922. a. Rootsi era-raudteel liitunud organisatsioonidel oli võimalus streikijate heaks 432.000 krooni annetada.

Sel, konflikti aastal, oli Rootsi ühingus 35.157 liiget, sissetulekuid oli korralistest maksudest, lisamaksudest jne. 3.059.706,5 krooni, s. o. keskmiselt iga liikme kohta 104 kr., sest harilikult

nõuavad liitunud organisatsioonid sarnastel juhtumistel liikmetelt eraldi maksusid, missugused älati täpselt ja heameelega tasutakse, mil põhjal ka I. T. F. Mitteilungsblatt oma viimases numbris väga heakskiitva otsuse Põhjamaa raudteelaste uniooni kohta avaldab.

*

KANAADA RAUDTEELASTE KONGRESSILT.

21.—28. oktoobrini l. a. Torontos ärapeetud Kanaada raudteelaste kongressil kiideti ühel häälel heaks täidesaatva komitee poolt ettevõtetud liitumine I. T. F.'ga, kusjuures veel resolutsioonina vastu võeti: I. T. F. liikmena kõige laiaulatuslisemalt ühineda ja kaasa aidata rahvushahelele kutseühisuslasele liikumisele.

Teise tähtsa resolutsioonina otsustati Kanaada valitsust paluda, et viimane lubaks nimetada riigiraudtee valitsuse direktoriumi liikmeks ka üht organisatsioonide esitajat.

Mitmesugust.

Raudteelaste raamatukogu raamatute nimekiri.

Möödunud aasta detsembris avati raudteevalitsuse juures (Tallinnas, Tehnika tän. nr. 16-a, tuba 2) raudteelaste tarvis raamatukogu, kust raamatuid välja antakse lugemiseks. Lugemise tingimustest teatasime lähemalt juba „Sides” nr. 1.

Kuna paljud raamatukogu kasutamisest ei näi veel õieti aru saavat ja arvamiselt on, et raamatuid ainult mõninga ühingu liikmetele välja antakse, siis olgu veel kord nimetatud, et raamatukogu kasutamise õigus on kogu teenijaskonnal.

Kolme kuu jooksul, mil raamatukogu avatud, on tarvitajate arv paarisajani tõusnud, kuid rahvarikka raudteelaste pere kohta on seda vähe. Tarvis rohkem.

Võimaldades asjast huvitatu ringkonnale tutvuneda raamatukogu praegusaja raamatutagavaraga, avaldab „Side” käesolevast numbrist algaes raamatute nimekirja, milline tulevikus järk-järgult täiendatakse.

Nimekirja käsitamisel tuleb tähele panna, et raamatud on kogus ära liigitatud kümne süsteemis järgmiselt:

Liik nr. 0. — *Ilukirjandus*: romaanid, novellid, luuletused, näidendid, rahvalaulud, muinasjutud ning teised ilukirjanduslikud toodud.

Liik nr. 1. — *Üldteosed*: teaduste ajalugu ja metodoloogia, üldteaduslikud sõnaraamatud, ajalehed, üldkirjanduslikud ajakirjad ning albumid,

kalendrid, mitmekesise sisuga raamatud, bibliograafia, raamatukogu teadus jne.

Liik nr. 2. — *Usu-, mõtte- ja kasvatusteadus*: usuteadus, mõtteteadus, psühholoogia, loogika, eetika, esteetika, psühfisioloogia, rahvaharidus, koolid, rahva vahaharidustöö, karvatusteadus jne.

Liik nr. 3. — *Ühiskonna- ja õigusteadus*: sotsioloogia, ühiskondline ning poliitiline elu, rahvamajandus, liikumise- (ühenduse-) abinõud rahvamajanduse ja ühiskondlise elu seisukohalt, töölisküsimus, ühistegevus, statistika, õigusteadus, valitsus, omavalitsus ja teised ühiskondlikud küsimused jne.

Liik nr. 4. — *Keele- ning kirjandusteadus ja kunst*: üldteadused kirjanduse, keele ja kunsti alalt, keeleteadus, kirjanduse teooria, kirjanduse ajalugu ja arvustused, teater, muusika, noodid, kunstid ja kunstide ajalugu jne.

Liik nr. 5. — *Matemaatika, loodus- ja arstiteadus*: matemaatika, täheteadus, füüsika, füüsiline maadeteadus, meteoroloogia, keemia, geoloogia, mineraloogia, bioloogia, bakterioloogia, botaanika, zooloogia, loomaarstiteadus, arstiteadus üldse, tervishoid, karskusküsimus, sport, võimlemine ja mängud.

Liik nr. 6. — *Rakendusteadus*. (Tegelikud teadused): põllumajandus, karjakasvatuse, sulg- ja väikeloomapidamine, aiandus, metsaasjandus ja muud majapidamise harud, majapidamine, käsitöö, tööstuse kõik harud, tehnoloogia, fotograafia, ehitusteadus, raamatupidamine, sõjaasjandus ja muu oskussihiline kirjandus.

Liik nr. 7. — *Maade- ja rahvasteadus*: maadeteadus (peale füüsilise maadeteaduse),

kaartid, plaanid, reisijuhid, reisirakendused, rahvasteadus, antropoloogia jne.

Liik nr. 8 — Ajalugu: ajalugu üldse, ürgaja kultuur, kultuurajalugu, muinasteadus, suguvõsade teadus, ajalooliste ja üldse tähtsate isikute elulood ning kirjavahetused, mälestused, ajaloolised dokumendid jne.

Liik nr. 9. — Lastekirjandus: laste pildiraamatud, lastelehed ja lasteajakirjad, laste jutuke-sed jne.

T ä h e n d u s e d: Liigi number on nimekirjas paigutatud iga raamatu numbri esimese arvuna (näit. 0.21, 1.33, 5.781). Raamatute nõudmisel tuleb raamatu number täies ulatuses välja kirjutada.

Allpool toodud nimekirjas on iga raamatu nimetuse järgi ära näidatud ilmumise aasta, lehekülgede arv ja raamatu number.

<i>Aavik, Johannes.</i> Valik rahvalaule. 1919. a. lhk. 198.	0.2401
<i>Adams, Vilmar.</i> Suudlus lumme i. a., lhk. 104.	0.21
<i>Aho, Juhan.</i> Õpetaja proua. 1924. a. lhk. 197.	0.38
<i>Aho, Juhan.</i> Õpetaja tütar. 1925. a. lhk. 80.	0.10551
<i>Aho, Juhan.</i> Väikne meri, laastud. 1923. a. lhk. 123.	0.32
<i>Alighier, Dante.</i> Uus elu. 1924. a. lhk. 98.	0.12
<i>Ameerika uudisjutud.</i> 1884. a. lhk. 64.	0.9351
<i>Andi, Villi.</i> Luuletused. Esimene osa ehk perekonna raamat i. a.; lhk. 112.	0.61
<i>Aspe, Elisabeth.</i> Kasuõde, novell. 1923. a., lhk. 140.	0.52
<i>Aspe, Elisabeth.</i> Kamõdo, novell. 1923. a., lhk. 72.	0.42
<i>Barbarus, Johannes.</i> Katastroofid (1919—1920). Luuletused. 1920. a., lhk. 60.	0.172
<i>Barbarus, Johannes.</i> Geomeetriline inimene, V kogu värsse. 1924. a., lhk. 109.	0.192
<i>Barbarus, Johannes.</i> Inimene ja sfinks (luuletused). 1919. a., lhk. 79.	0.162
<i>Barbarus, Johannes.</i> Vahekorrad (1920—1922). 1922. a., lhk. 95.	0.181
<i>Barbarus, Johannes.</i> Inimene ja sfinks. 1919. a., lhk. 79.	0.2422
<i>Barbarus, Johannes.</i> Katastroofid (1919—1920). 1920. a., lhk. 63.	0.2552
<i>Barres, Maurice.</i> Orontese aias. Romaan. 1923. a. lhk. 82.	0.101
<i>Bauer, Ludvig.</i> Kuriteo küüsis. 1923. a., lhk. 43.	0.2671
<i>Bergmann, Jaan.</i> Laulud. 1923. a., lhk. 396.	0.72
<i>Bornhöhe, Ed.</i> Tasuja. 1922. a., lhk. 117.	0.92

<i>Bornhöhe, Ed.</i> Viljandi mäss (Villu võitlused). 1921. a., lhk. 101.	0.82
<i>Bridges, Victor.</i> Keemik Lyndoni saladuslik leitud. 1924. a., lhk. 298.	0.362
<i>Bridges, Victor.</i> Keemik Lyndoni saladuslik leitud. 1924. a., lhk. 298.	0.1512
<i>Bronson, Howard.</i> Merekuuld. Romaan. 1918. a., lhk. 168.	0.2861
<i>Burroughs, Edgar Rice.</i> Tarzani tagasitulek. (Ahvide kasvand. järg.) 1923. a., lhk. 236.	0.142
<i>Burroughs, Edgar Rice.</i> Tarzani metsikud sõbrad. (Ahvide kasvandiku ja Tarzani tagasituleku järg.) 1923. a., lhk. 170.	0.152
<i>Burroughs, Edgar Rice.</i> Tarzani dshungli lood. Romaan. 1924. a., lhk. 246.	0.131
<i>Burroughs, Edgar Rice.</i> Ahvide kasvandik. 1923. a., lhk. 341.	0.121
<i>Burroughs, Edgar Rice.</i> Marši printsess. Romaan. 1923. a., lhk. 186.	0.352
<i>Chatrrian, Ereckmann.</i> 1813. a. liisupoisi jutustus. 1920. a., lhk. 103.	0.2472
<i>Cervantes Saavedra, Miguel de.</i> Don Guijote la Manchast (Don Kihot) i. a., lhk. 279.	0.201
<i>Chateaubriand.</i> Atala. 1923. a., lhk. 84.	0.212
<i>Dante, Alighier.</i> Uus elu. 1924. a., lhk. 98.	0.12
<i>Defol, Daniel.</i> Robinson Crusoe i. a., lhk. 189.	0.2391
<i>Defol, Daniel.</i> Robinsoni imelikud juhtumised maal ja merel. 1920. a., lhk. 94.	0.261
<i>Defol, Daniel.</i> Robinson Crusoe i. a., lhk. 189.	0.231
<i>Dinter, Artur.</i> Patt vere vastu. Romaan. 1921. a., lhk. 259.	0.252
<i>Dominik, Hans.</i> Dshingis Khani jälgedel. Romaan kahestkümnest esimesest aastast. 1924. a., lhk. 271.	0.241
<i>Dumas, Alexander.</i> Kolm Musketääri. (Jutustus.) Esimene osa. 1923. a., lhk. 256.	0.222
<i>Eckert, Paul.</i> Maara ehk ilus meestevõrgutaja ja kihvtisegaja. Romaan. 1918. a., lhk. 142.	0.2301
<i>Eisen, M. J.</i> Talupojad kuningate väimeesteks. Vanad jutud imede maailmast. 1920. a., lhk. 95.	0.342
<i>Eisen, M. J.</i> Hansu raamat. 1920. a., lhk. 83.	0.282
<i>Eisen, M. J.</i> Esivanemate varandus. Kohalised Eesti muinasjutud i. a., lhk. 63.	0.1881
<i>Eisen, M. J.</i> Hans ja vanapagan. 1920. a., lhk. 117.	0.271
<i>Eisen, M. J.</i> Eesti rahvalaulud. 1919. a., lhk. 173.	0.2501
<i>Enno, E.</i> Valge öö. Uus kogu luuletusi 1916/1918. 1920. a., lhk. 70.	0.311
<i>Ereckmann-Chatrriani.</i> Prantsuse talupoja ajalugu. Ajalooline romaan, i. a., lhk. 154+158+191+176.	0.2981

<i>Czerny, Ad. Prof.</i> Arst lapse kasvatajana. 1911. a., lhk. 120. 2.11	<i>Haava, Anna.</i> Väikesed pildid Eestist. 1920. a., lhk. 94. 0.481
<i>Eisen, M. J.</i> Eesti mütolooia. 1920. a., lhk. 247. 2.22	<i>Haggard, H. Ridder.</i> Seeba kuninganna sörmus. 1924. a., lhk. 248. 0.501
<i>Foerster, Fr. V.</i> Elujuht. (Lebensführung.) 1924. a., lhk. 304. 2.31	<i>Haggard, H. Ridder.</i> Seeba kuninganna sörmus. 1924. a., lhk. 248. 0.1521
<i>Funcke, O.</i> Mis teed sina oma lastele? 1911. a., lhk. 31. 2.141	<i>Hauß, Vilhelm.</i> Karavaan, i. a., lhk. 121. 0.511
<i>Funke, Otto.</i> Reisipildid ja kodumaakajad. 1903. a., lhk. 216. 2.271	<i>Hoffmann.</i> Vorus (!) võidab. Jutustus noore rahvale. 1894. a., lhk. 96. 0.3041
<i>Gizyck, Paul.</i> Omal jõul edasi. Minu noortele vendadele, kes tahavad täieks meheks saada. 1923. a., lhk. 251. 2.41	<i>Hugo, Viktor.</i> Jumalaema kirik Pariisis. 1924. a., lhk. 574. 0.522
<i>Gizyck, Paul.</i> Omal jõul (!) edasi. Minu noortele vendadele, kes tahavad täieks meheks saada. 1908. a., lhk. 183. 2.241	<i>Höcker, O.</i> Laenatud naine, i. a., lhk. 83. 0.471
<i>Jerusalem, Vilhelm. Prof. Dr.</i> Psühholoogia õperaamat. 1921. a., lhk. 208. 2.63	<i>Höcker, Georg.</i> Viimsel silmapilgul. Kriminaal romaan. 1901. a., lhk. 346. 0.2931
<i>Jerusalem, Vilhelm.</i> Sissejuhatus filosoofiasse. 1922. a., lhk. 187. 2.53	<i>Jaik, Juhani.</i> Võrumaa jutud. Valik I. 1924. a., lhk. 178. 0.562
<i>Ertel, Alide.</i> Moodne daam. Viis novelli, i. a., lhk. 145. 0.302	<i>Jannsen, J. V.</i> Kirjad. Kolmas järg. 1891. a., lhk. 88. 0.9371
<i>Ewers, Hans Heinz.</i> Nõiduse õpilane ehk kuradi kütid. 1921. a., lhk. 292. 0.291	<i>Jantarevoi, R. A.</i> Marranid. Ajalooline jutustus inkvisitsiooni ajast Hispaanias, i. a. lhk. 91. 0.2771
<i>Feldmann, J.</i> Naljaulud. 1905. a., lhk. 48. 0.3171	<i>Jeep, Dr.</i> Kaljusaarel. 1885. a., lhk. 86. 0.3151
<i>Feodorov, A.</i> Elu koidik. Romaan. 1923. a., lhk. 176. 0.331	<i>Ihlenfeldt, Jutta.</i> Võitke maailm ära. 1911. a., lhk. 207. 0.11551
<i>Flaubert, Gustave.</i> Kolm lugu. 1922. a., lhk. 101. 0.322	<i>Ivalo, Santeri.</i> Juho Vesainen. Ajalooline romaan. 1922. a., lhk. 204. 0.1531
<i>Fries, N.</i> Vaesuse lapsed. 1906. a., lhk. 152. 0.2961	<i>Jerome, K. Jerome.</i> Kolm meest paadis (koerast rääkimata) i. a., lhk. 208. 0.11281
<i>Gailit, August.</i> Muinasmaa. Romaan. 1920. a., lhk. 167. 0.433	<i>Jõgever, J.</i> Eesti muinasjutud koolidele. 1924. a., lhk. 280. 0.1892
<i>Gailit, August.</i> Rändavad rüütlid. Novellid. 1919. a., lhk. 211. 0.2751	<i>Järv, J. Vallimäe neitsi.</i> Algupärane romaan Eesti minevikust. 1908. a., lhk. 338. 0.532
<i>Gailit, August.</i> Klounid ja Faunid. Fõljetoonid. 1919. a., lhk. 153. 0.2822	<i>Järv, J. Vallimäe neitsi.</i> Algupärane romaan nevikust. 1923. a., lhk. 102. 0.552
<i>Gailit, August.</i> Idioot. 1924. a., lhk. 88. 0.411	<i>Kaiser, Georg.</i> Gaas. Draama viies vaatuses. 1920. a., lhk. 111. 0.2721
<i>Gailit, August.</i> Purpurne surm. Romaan. 1924. a., lhk. 231. 0.421	<i>Kalevala.</i> I jagu. 1912. a., lhk. 170. 0.872
<i>Gailit, August.</i> Klounid ja Faunid. Fõljetoonid. 1919. a., lhk. 153. 0.442	<i>Kalevala.</i> II jagu. 1922. a., lhk. 181. 0.882
<i>Gailit, August.</i> Muinasmaa. Romaan. 1920. a., lhk. 167. 0.2972	<i>Kallas, Aksel.</i> Kui pisarad kõõlevad. 1921. a., lhk. 97. 0.661
<i>Garibaldi.</i> Ajalooline jutustus. 1910. a., lhk. 1620. 0.11562	<i>Kallas, Aksel.</i> Au langenuile. 1922. a., lhk. 78. 0.652
<i>Gardenhire, Samuel M.</i> Lux Crucis (Risti valgus). 1912. a., lhk. 363. 0.452	<i>Kallas, Aino.</i> Võõras veri. Armastusnovellid. 1922. a., lhk. 95. 0.641
<i>Goethe, J. W.</i> Faust. Kurbmäng. I jagu. 1920. a., lhk. 218. 0.462	<i>Karus, M.</i> Sookaelad. Viis novelli. 1919. a., lhk. 132. 0.581
<i>Gogol, N.</i> Kaks kentsakat sõpra. 1896. a., lhk. 72. 0.2901	<i>Kern, Maximilian.</i> Vaarao pärandus. 1924. a., lhk. 126. 0.1031
<i>Gras, Felix.</i> Punased lõunast. 1919. a., lhk. 194. 0.2281	<i>(Kitzberg, August.)</i> Ühe vana „Tuuletallaja“ noorpõlve mälestused I. 1924. a., lhk. 173. 0.391
<i>Grünthal, Villem.</i> Laulud. 1908. a., lhk. 70. Juurdekõide 2.241	<i>Kitzberg, A.</i> Külajutud I ja II. 1923. a., lhk. 178. 0.672
<i>Haava, Anna.</i> Luuletuskogu. 1924. a., lhk. 398. 0.492	<i>Kitzberg, A.</i> Külajutud III. 1923. a., lhk. 136. 0.702
	<i>Kitzberg, A.</i> Külajutud IV. 1920. a., lhk. 117. 0.681
	<i>Kitzberg, A.</i> Külajutud. Viies ja viimane anne. 1921. a., lhk. 147. 0.692

- Kitzberg, A.* Neetud talu. Komöödia neljas vaatuses. 1923. a., lhk. 80. 0.1041
- Kitzberg, A.* Tiibuse Jaak. Tiibuse kirjavaheetus II. 1923. a., lhk. 299. 0.621
- Kitzberg, A.* Tiibuse Jaak Tiibuse kirjavahetus. 1920. a., lhk. 167+8. 0.611
- Kitzberg, A.* Külajutud IV. 1920. a., lhk. 117. 0.2641
- Kitzberg, A.* Enne kukke ja koitu. 1919. a., lhk. 95. 0.2831
- Kitzberg, August.* Tiibuse Jaak Tiibuse kirjavahetus. 1919. i. a., lhk. 168+8. 0.2431
- Kivi, Aleksis.* Seitse venda. Romaan. 1924. a., lhk. 479. 0.602
- Kivi, A.* Meie murult. Jutustused Eestimaalt. 1902. a., lhk. 95. 0.2881
- Kivi, A.* Meie murult. Jutustused Eestimaalt. 1902. a., lhk. 95. 0.3071
- Kivikas, Albert.* Jaanipäev. Romaan. 1924. a., lhk. 352. 0.1541
- Kivikas, Albert.* Ristimine tulega. Romaan vabadussõjast. i. a., lhk. 176. 0.571
- Kivikas, Albert.* Jüripäev. Romaan. 1921. a., lhk. 264. 0.371
- Kivikas, A.* Verimust. 1920. a., lhk. 84. 0.721
- Kivikas, A.* Vaata Karus, M.
- Kuhlbars, Friedrich.* Vaata Andi, Villi.
- Kullerkupp, Richard.* Maru. Humoristilised novellid. 1919. a., lhk. 93. 0.2621
- Kuusik, T.* Elu tsaari eest. Ajaloolik jutustus. 1904. a., lhk. 343. 0.3131
- Kreutvald, Fr. R.* Kilplaste. Imelikud, väga kentsakad, maailmas kuulmata ja tänini veel üleskirjutamata jutud ja teod. 1923. a., lhk. 126. 0.712
- Kreutvald, Fr. R.* Kalevipoeg. 1921. a., lhk. 352. 0.632
- Kroonitud timükad* ehk Suure Euroopa sõja saladused. Ajalooline romaan kolmes jaos. i. a. lhk. 299. 0.2691
- Kuprin, A. I.* Mülgas. Jutustus. i. a., lhk. 319. 0.811
- Kärner, Jaan.* Inimene ilma eluloota. Romaan. 1923. a., lhk. 160. 0.402
- Kärner, Jaan.* Bianca ja Ruth. Romaan värsides. 1923. a., lhk. 157. 0.591
- Lagerlöf, Selma.* Vagajutud Kristusest. i. a., lhk. 117. 0.861
- Lassmann, Aleksander.* Elu ja surma piirilt. i. a., lhk. 60. 0.1012
- Leino, Eino.* Ühapäeva liblikad. Lühikesed jutud. 1920. a., lhk. 88. 0.771
- Leino, Eino.* Päev Helsingis. Naljapilt. 1924. a., lhk. 104. 0.781
- Lamartine, A. de.* Craziella. i. a., lhk. 127. 0.851
- Leino, Eino.* Ühapäeva liblikad. Lühikesed jutud. 1920. a., lhk. 88. 0.2461
- Leithammel, H.* Talupoeg ja rüütel. Jutustus Eestimaalt. 1919. a., lhk. 110. 0.2491
- Lekstein, Mart.* Kurbus. 1919. a., lhk. 59. 0.791
- Lichtenberger, André.* Mu väike Trott. 1920. a., lhk. 111. 0.2701
- Lüiv, Jakob.* Vihud. III parmas. 1908. a., lhk. 230. 0.1791
- Lüiv, Jakob.* Puujala Mats. Jutustus. 1899. a., lhk. 77. 0.2871
- Lüiv, Jakob.* Kirjatööd II. 1918. a., lhk. 294. 0.2292
- Linde, Bernhard.* Heitlikud ilmad. 1913. a., lhk. 82+210. 0.1061
- Linde, Bernhard.* Saksa antoloogia II. 1923. a., lhk. 155. 0.1071
- Loigu, I.* ühe töölise mõtted ja elu 1902—1919. 1919. a., lhk. 340. 0.2362
- Looming I.* 1920. a., lhk. 69. 0.2482
- London, Jack.* Loitev koit. 1923. a., lhk. 405. 0.751
- Lossmann, Aleksander.* Igatsusehelid. i. a., lhk. 75. 0.1022
- Luiga, G. E.* Vägivalla maal. 1912. a., lhk. 242. 0.1051
- Luiga, G. E.* Omad vitsad. Uudisjutt. 1900. a., lhk. 32. 0.2851
- Luts, Oskar.* Andrese elukäik. Jutustus. 1923. a. lhk. 123. 0.1002
- Luts, Oskar.* Kevade I. 1920. a., lhk. 140. 0.911
- Luts, Oskar.* Kevade II. 1920. a., lhk. 208. 0.921
- Luts, Oskar.* Kirjamapp. 1924. a., lhk. 116. 0.891
- Luts, Oskar.* Nukitsamees. 1920. a., lhk. 68. 0.901
- Luts, Oskar.* Iiling. Romaan. 1924. a., lhk. 235. 0.991
- Luts, Oskar.* Äripäev. 1924. a., lhk. 115. 0.742
- Luts, Oskar.* Soo. 1920. a., lhk. 170. 0.961
- Luts, Oskar.* Tootsi pulm. 1921. a., lhk. 154. 0.951
- Luts, Oskar.* Suvi I. 1922. a., lhk. 159. 0.932
- Luts, Oskar.* Suvi II. 1922. a., lhk. 158. 0.942
- Luts, Oskar.* Vähkmann ja Ko. ehk Majandusliktõus. i. a., lhk. 150. 0.981
- Luts, Oskar.* Tulilill. Veste. 1924. a., lhk. 116. 0.972
- Luts, Oskar.* Kevade I. 1920. a., lhk. 140. 0.2261
- Luts, Oskar.* Kevade II. 1919. a., lhk. 208. 0.2271
- Luts, Oskar.* Soo. 1920. a., lhk. 170. 0.2941
- Luts, Oskar.* Inderlin. 1920. a., lhk. 46. 0.2781
- Lõns, L. H.* Kuldkael. i. a., lhk. 152. 0.2801
- Lääne, Kaarel.* Vürst ja pärisori. 1891. a., lhk. 59+62. 0.2921
- Lüll, Mihkel.* Elu mäng. 1923. a., lhk. 48. 0.2172

- Marlitt, E.* Vana mamsli saladus. 1903. a.,
lhk. 165. 0.3051
- Maupassant, Guy de.* Valitud jutud. 1925. a.,
lhk. 222. 0.10142
- Metsanurk, Mait.* Jumalata. 1921. a., lhk. 84.
0.1251
- Metsanurk, Mait.* Vahesaare Villem. 1921. a.,
lhk. 202. 0.1152
- Metsanurk, Mait.* Taavet Soovere elu ja surm.
1922. a., lhk. 175. 0.1261
- Metsanurk, Mait.* Toho-oja Anton. 1924. a.,
lhk. 76. 0.1141
- Micaelis, Sophus.* — 1812 — Igavene uni.
1912. a., lhk. 197. 0.1092
- Mikkelsaar, F. V.* Laviin. Dramatiline anar-
kism 4 vaatuses, 6 pildis. 1920. a., lhk. 92.
0.1191
- Milli-Mallikas.* Imbi. 1920. a., lhk. 140. 0.1113
- Milli-Mallikas.* Sidemed ja sõlmed. 1919. a.,
lhk. 171. 0.1102
- Milli-Mallikas.* Kirju rida. 1920. a., lhk. 169.
0.1212
- Milli-Mallikas.* Vestid II. 1924. a., lhk. 208.
0.1131
- Milli-Mallikas.* Vestid I. 1921. a., lhk. 127.
0.1121
- Milli-Mallikas.* Imbi. 1920. a., lhk. 140. 0.2333
- Milli-Mallikas.* Kirju rida. 1920. a., lhk. 169.
0.2212
- Molnár, Ferenc.* Pál tänava poisid. 1921. a.,
lhk. 207. 0.1202
- Molière.* Ihnus. Komöödia 5 vaatuses. 1923. a.,
lhk. 152. 0.1182
- Mändmets, Jakob.* Saatuse tujud. Novellid.
i. a., lhk. 166. 0.1271
- Mändmets, J.* Hiilid karil. i. a., lhk. 171. 0.2161
- Mändmets, Jakob.* Kodumaa jutud. i. a., lhk. 277.
0.1162
- Mändmets, Jakob.* Isa talus. 1921. a., lhk. 153.
0.732
- Mändmets, Jakob.* Meri. Novellid. 1924. a.,
lhk. 139. 0.1171
- Mändmets, J.* Hingekarjana Römer ja teised
jutustused. 1917. a., lhk. 213. 0.2711
- Mändmets, J.* Kodumaa jutud. I valik. i. a.
lhk. 277. 0.3002
- Mõtslane, Mats.* Kraavitajad. 1920. a., lhk. 196.
0.2911
- Mõtslane, M.* Hans Tohver, i. a., lhk. 155. 0.2741
- Mõtslane, Mats.* Kraavitajad. 1920. a., lhk. 196.
0.1231
- Mõtslane, M.* Kusta Poland ja Kukehansu Ma-
dis. 1920. a., lhk. 144. 0.2631
- Mõtslane, Mats.* Kraavitajad. 1920. a., lhk. 196
0.2541
- Neumann, Ernst.* Pögenemine hiinlaste eest,
1901. a., lhk. 128. 0.3201
- Nukk, Eduard.* Rännakul. Luuletused 1918.—
1922, 1923. a., lhk. 64. 0.1761
- Nõia veski.* 1889. a., lhk. 64. 0.3091
- Oks, Jaan.* Kannatamine. (Oratoorium.) 1920. a.,
lhk. 60. 0.1331
- Oks, Jaan.* Neljapäev. Novellid ja miniatüürid.
1920. a., lhk. 87. 0.1341
- Oorgu, M.* Elradadelt. Novellid, 1911. a., lhk. 184.
0.1362
- Ortmann, Reinhold.* Lossipreili ja kirikhärra.
1903. a., lhk. 127. 0.9321
- Osborne, V. H.* Önneotsijad. Ameerika krimi-
naalromaan. 1917. a., lhk. 119. 0.1321
- Paalberg, G.* Otto Vaher ehk mälestused sõja-
päevilt. 1922. a., lhk. 77. 0.1351
- Pantenius, Th. H.* Mineviku vangistuses. 1901. a.,
lhk. 231. 0.9331
- Perets, J. L.* Adam ja Eva. 1923. a., lhk. 79.
0.1751
- Peterson, Ernst.* Kolonist. Hõiskama Jaagup ja
Jõulupuu. 1916. a., lhk. 38+21+48. 0.1912
- Peterson, Ernst.* Paised II. Issanda kiituseks.
„Tulge appi“. 1921. lhk. 130+78. 0.1781
- Peterson, Ernst.* Paised I.: Ühe härja elulugu,
Marjad silmas 1920. a., lhk. 44+61. 0.1771
- Peterson, Ernst.* Rahvalalgustaja. Uudisjutt.
1921. a., lhk. 367. 0.1311
- Peterson, Ernst.* Paised II. „Issanda kiituseks“,
1900. a., lhk. 120. 0.3111
- Peterson, Ernst.* Paised III. „Tulgeappi.“ 1901.
a., lhk. 81. 0.3121
- Peterson, Ernst.* Elsa. Jutt i. a. lhk. 100.
0.3241
- Peterson, Ernst.* Paised I. ühe härja elulugu.
Marjad silmas. 1899. a., lhk. 94. 0.3101
- Potapenko, J. N.* Neetud kuulsus. 1903. a., lhk. 50.
0.3221
- Pällson, Gestur.* Sädemete saarelt. 1920. a. lhk.
79. 0.2731
- Pärn, Jakob.* Must kuub. 1923. a., lhk. 160.
0.1742
- Pärn, J.* Juhan ja Adele ehk armastus ei küsi
seisuse järele. 1892. a., lhk. 55. 0.9381
- Pödder, M.* Bob Ellerhein. Uudisjutt. 1923. a.,
lhk. 144. 0.1372
- Pögeneja ohvitser,* i. a., lhk. 1151. 0.9761
- Rambaud, A.* Cäsari sörmus. 1924. a., lhk. 185.
0.842
- Raud, Mart.* Kangastused. Luuletusi 1919.—1923.
1924. a., lhk. 100. 0.1241
- Rellstab, Ludvig.* 1812. Ajalooline romaan. 1912.
a., lhk. 868. 0.3162
- Roht, Richard.* Hümnid Paanile. Eskiis. 1922. a.
lhk. 149. 0.1492
- Roht, Richard.* Kurgsoo. Romaan. 1924. a. lhk.
136. 0.1401
- Roht, Richard.* Looduskangad. 1924. a., lhk. 85.
0.1381
- Roht, Richard.* Minevik. Romaan. 1920. a., lhk.
223. 0.1291

<i>Roht, Richard.</i> Väikelinn. 1924. a., lhk. 80. 0.1391	<i>Semper, Johannes.</i> Jäljed liival. 1920. a., lhk. 76. 0.2351
<i>Roht, Richard.</i> Kolm näokatet. Novellid. 1919. a., lhk. 146. 0.2231	<i>Semper, Johannes.</i> Piirrot. 1919. a., lhk. 78. 0.2311
<i>Roht, Richard.</i> Siluetid ja dekoratsioonid. Novel- lid. 1918. a., lhk. 103. 0.2381	<i>Semper, Johannes.</i> Hiina kett. Novellid 1918. a., lhk. 124. 0.2522
<i>Roht, Richard.</i> Siluetid ja dekoratsioonid. Novel- lid. 1918. a., lhk. 103. 0.2811	<i>Sillanpää, F. E.</i> Vaga viletsus. 1923. a., lhk. 197. 0.1442
<i>Roht, Richard.</i> Minevik. Romaan. 1920. a. lhk. 223. 0.2451	<i>Sillaots, M.</i> Kodukäijad. i. a., lhk. 136. 0.1722
<i>Rootsmann, Oskar.</i> Kaks algust. i. a. lhk. 87. 0.831	<i>Sipelgas, A.</i> Punapäa-Roosa. Novellid. 1923. a., lhk. 136. 0.1501
<i>Rosegger, P.</i> Kui ma alles poisijõmpsikas olin, I. anne. 1923. a., lhk. 111+110. 0.1412	<i>Sommer, Jaan.</i> Vaata Suve Jaan.
<i>Rosenstrauch, Voldemar.</i> Põhjalilled. I. 1908. a., lhk. 231. 0.1482	<i>Stein, Armin.</i> Elisabet. Brandenburgi kuuvürs- tiina. 1904. a., lhk. 272. 0.2991
<i>Rumm, C.</i> Vabakunstniku vembud ehk esimesed vaod. 1921. a., lhk. 103. 0.1471	<i>Stevenson, R. L.</i> Varanduste saar. 1924. a., lhk. 148. 0.1452
<i>Rumor, Karl.</i> Tuled sügis-öös. 1919. a., lhk. 140. 0.1421	<i>Stevenson, R. L.</i> Dr. Jekylli ja hr. Hydei ime- lik juhtumine. i. a., lhk. 116. 0.2791
<i>Rumor, Karl.</i> Tuled sügis-öös. 1919. a., lhk. 140. 0.2191	<i>Suits, Gustav.</i> Eesti Lugemiseraamat. 1916. a., lhk. 211+340. 0.11502
<i>Russel, Clark.</i> Malailaste laev. 1923. a., lhk. 233. 0.1281	<i>Suits, Gustav.</i> Ohvrisuits. Valik armastuse luu- letusi. 1920. a., lhk. 182. 0.1651
<i>Rutoff, Chr.</i> Kivi. Draama 3. järgus, 1914. a., lhk. 158. 0.3191	<i>Suits, Gustav.</i> Kõik on kokku unenägu. Luule- tused. 1913.—1921. 1922. a., lhk. 196 0.1642
<i>Saaberg, Alb.</i> Prantsuse antoloogia. Valik no- vellisid XIX. aastasaja teiselt poolest. 1918. a., lhk. 161. 0.1701	<i>Suits, Gustav.</i> Lapse sünd. Ballaad. 1922. a., lhk. 47. 0.1632
<i>Saaberg, Alb.</i> Prantsuse antoloogia. Valik no- vellisid XIX. aastasaja teiselt poolelt. 1918. a., lhk. 161. 0.2511	<i>Suits, Gustav.</i> Elu tuli. Laulud 1900.—1904. a., 1905. a., lhk. 96. 0.3211
<i>Saal, A.</i> Aita. i. a., lhk. 208. 0.1691	<i>Suttner, B.</i> Võitlus elu eest. 1891. a., lhk. 93. 0.3061
<i>Saal, A.</i> Vambola. i. a., lhk. 186. 0.1681	<i>Suve, Jaan.</i> Luige Laos. 1922. a. lhk. 58. 0.542
<i>Saal, A.</i> Sõstrasilmad. 1903. a., lhk. 128. 0.9341	<i>Sööt, K. E.</i> Rahva lauluvara. 1924. a., lhk. 192. 0.1731
<i>Saar, J.</i> Õnneotsijad ehk rahunumad vaimud. 1902. a., lhk. 96. 0.2761	<i>Sööt, K. E.</i> Kodu. Luuletused 1910.—1921. a. 1921. a., lhk. 69. 0.1622
<i>Shav, George Bernhard.</i> Inimene ja üliinimene. Komöödia ja filosoofia. 1924. a. lhk. 302. 0.1712	<i>Tammsaare, A. H.</i> Uurimisel. 1922. a., lhk. 105. 0.2091
<i>Scheller, A. K.</i> Sala põlgatus. 1898. a., lhk. 89. 0.2841	<i>Tammsaare, A. H.</i> Pöialpoiss. 1923. a., lhk. 183. 0.2111
<i>Schiller, von Friedrich.</i> Röövlid. Näitemäng viies vatuses. 1924. a., lhk. 168. 0.1462	<i>Tammsaare, A. H.</i> Poiss ja liblik. 1922. a., lhk. 130. 0.2121
<i>Schiller, von Friedrich.</i> Vilhelm Tell. Näite- mäng viies vaatuses. 1924. a., lhk. 142. 0.1432	<i>Tammsaare, A. H.</i> Üle piiri. 1923. a., lhk. 163. 0.1591
<i>Schiller, von Friedrich.</i> Röövlid. 5-järguline näi- temäng 12 pildis. 1898. a., lhk. 104. 0.3011	<i>Tammsaare, A. H.</i> Pikad sammud. Novellid. 1921. a., lhk. 112. 0.2101
<i>Schwab, Gustav.</i> Homerose Ilias. i. a., lhk. 359. 0.1561	<i>Tammsaare, A. H.</i> Kõrboja peremees. Romaan. 1922. a., lhk. 176. 0.2132
<i>Schwab, Gustav.</i> Homeruse Odysseus. i. a., lhk. XVII+166+XII. 0.1551	<i>Tammsaare, A. H.</i> Rahaauk. 1920. a., lhk. 123. 0.2081
<i>Schnitzler, Arthur.</i> Ringmäng. Kümme kahekõ- net. 1923. a., lhk. 188. 0.801	<i>Tammsaare, A. H.</i> Rahaaurk. 1923. a., lhk. 123. 0.2571
<i>Semper, Johannes.</i> Rytmid. Luuletused. 1920.— 1921. a., 1922. a., lhk. 78. 0.1661	<i>Tassa, Aleksander.</i> Nõiasõrmus. 1919. a., lhk. 160. 0.2071
<i>Semper, Johannes.</i> Jäljed liival. 1921. a., lhk. 80. 0.1671	<i>Tassa, Aleksander.</i> Hõbelinik. Legendid. 1921. a., lhk. 105. 0.1571
	<i>Tassa, Aleksander.</i> Nõiasõrmus. 1919. a., lhk. 180. 0.2341

<i>Tassa, Aleksander</i> , Nõiasõrmus. 1919. a., lhk. 160. 0.2611.	<i>Vells, H. G.</i> Sabatähe aastal. Fantastiline roma- maan, i. a., lhk. 295. 0.2952
<i>Topelius, Z.</i> Velskeri jutustus. I jagu. 1924. a., lhk. 215. 0.1612	<i>Vells, H. G.</i> Sabatähe aastal. Fantastiline roma- maan i. a., lhk. 295. 0.2022
<i>Topelius, Z.</i> Velskeri jutustused. I lugu. Kuni- ninga sõrmus. 1923. a., lhk. 118. 0.1602	<i>Verne, Jules.</i> Kahekümne päevaga ümber maa- ilma. 1924. a., lhk. 272. 0.1972
<i>Tsharskaja, L. A.</i> Vürstitar Dshavaha õhtud. 1922. a., lhk. 126. 0.2152	<i>Vilde, Eduard.</i> Kogutud teosed. I anne. No- vellid I. Kurjal teel. Musta mantliga mees. 1923. a., lhk. 146. 0.1812
<i>Tuglas, Friedebert.</i> Jumala saar. 1920. a., lhk. 79. 0.2251	<i>Vilde, Eduard.</i> Kogutud teosed. II anne. Ro- maanid I. Teravad nooled. 1923. a., lhk. 220. 0.1822
<i>Tuglas, Friedebert.</i> Raskuse vaim. 1920. a., lhk. 135. 0.3022	<i>Vilde, Eduard.</i> Kogutud teosed. III anne. No- vellid II. Lina Mai j. t. 1923. a., lhk. 170. 0.1832
<i>Tuglas, Friedebert.</i> Liiva kell i. a., lhk. 188. 0.2591	<i>Vilde, Eduard.</i> Kogutud teosed. V anne. Nali ja pilge. Ärapõletatud peigmehed j. t. 1923. a., lhk. 233. 0.1842
<i>Tuglas, Friedebert.</i> Maailma lõpus. 1920. a., lhk. 75. 0.2061	<i>Vilde, Eduard.</i> Kogutud teosed. XIV anne. No- vellid VII. Kännud ja käbid. „Linda“ akt- siad. 1923. a., lhk. 293. 0.1852
<i>Tuglas, Friedebert.</i> Felix Ormusson. Romaan, i. a., lhk. 206. 0.2051	<i>Vilde, Eduard.</i> Kogutud teosed. XV anne. Ro- maanid VII. Mahtra sõda I osa. 1924. a., lhk. 252. 0.1862
<i>Tuglas, Friedebert.</i> Liiva kell I, i. a., lhk. 188. 0.2031	<i>Vilde, Eduard.</i> Mäeküla piimamees. Romaan. i. a., lhk. 224. 0.1951
<i>Tuglas, Friedebert.</i> Liiva kell II, i. a., lhk. 184. 0.2041	<i>Vilde, Eduard.</i> Side. Draama 4 vaat. i. a., lhk. 151. 0.1871
<i>Tuglas, Friedebert.</i> Poet ja idioot. Novelli ko- gust Hingede rändamine. 1924. a., lhk. 66. 0.1581	<i>Vilde, Eduard.</i> Västriku Aadu. Uudisjutt. 1893. a., lhk. 141. 0.3141
<i>Tuglas, Friedebert.</i> Liiva kell II, i. a., lhk. 184. 0.2601	<i>Vilde, Eduard.</i> Lunastus. Ühe töölise noorpölv. 1909. a., lhk. 160. 0.3182
<i>Tuglas, Friedebert.</i> Maailma lõpus. Novell. 1920. a., lhk. 75. 0.2651	<i>Villiamson, C. n. ja A. M.</i> Ajaloo saladus. Ro- maan. 1924. a., lhk. 241 0.762
<i>Tuglas, Friedebert.</i> Jumala saar. 1920. a., lhk. 79. 0.2681	<i>Visnapuu, Henrik.</i> Käoorkiv. Poeside viies raa- mat. 19206. a., lhk. 78. 0.1991
<i>Twain, Mark.</i> Tom Sawyeri imelikud juhtu- mised. 1924. a., lhk. 226. 0.2141	<i>Visnapuu, Henrik.</i> Amores. 1919. a., lhk. 78. 0.2001
<i>Twain, Mark.</i> Aadama ja Eeva päevaraama- tud. 1909. a., lhk. 92. 0.3231	<i>Visnapuu, Henrik.</i> Tali-hari. 1920. a., lhk. 102. 0.2011
<i>Tõe pärast.</i> i. a., lhk. 46. 0.9361	<i>Visnapuu, Henrik.</i> Hõbedased kuljused. Poe- side neljas raamat. 1920. a., lhk. 78. 0.1981
<i>Tõe pärast.</i> 1896. a., lhk. 46. 0.2891	<i>Vothe, Anny.</i> Pisarate maa. Romaan. 1924. a., lhk. 183. 0.1962
<i>Tõllasepp, A.</i> Vanasõnad ilmadest, i. a., lhk. 111. 0.2561	<i>Voog I.</i> Kirjatööde kogu. 1913. a., lhk. 144. 0.1802
<i>Under, Marie.</i> Valik Saksa uuemast liürrikast. 1920. a., lhk. 187. 0.1931	<i>Üksi, Johannes.</i> Surma! Mälestused enamlaste ja sakslaste valitsuse ajast. 1918. a., lhk. 109. 0.2182
<i>Under, Marie.</i> Pärisosas. 1923. a., lhk. 77. 0.1941	<i>Üksi, Johannes.</i> Surma! Mälestused enamlaste ja sakslaste valitsuse ajast. 1918. a., lhk. 109. 0.2242
<i>Under, Marie.</i> Valik Saksa uuemast liürrikast. 1920. a., lhk. 187. 0.2221	<i>Zola Emile.</i> Söökaevajad. 1920. a., lhk. 482. 0.2532
<i>Under, Marie.</i> Verivalla. 1920. a., lhk. 76. 0.2371	
<i>Under, Marie.</i> Verivalla. 1920. a., lhk. 79. 0.1921	
<i>Under, Marie.</i> Sonetid. 1919. a., lhk. 78. 0.2411	
<i>Under, Marie.</i> Sinine puri. 1919. a., lhk. 63. 0.2661	
<i>Under, Marie.</i> Sinine puri. 1919. a., lhk. 63. 0.821	
<i>Vabadik, V.</i> Tema otsus. 1918. a., lhk. 52. 0.2441	
<i>Vardi, Sophie.</i> Seisates. Skizzed. 1919. a., lhk. 114. 0.1301	
<i>Vardi, Sophie.</i> Seisates. Skizzed. 1919. a., lhk. 114. 0.2201	
	LIIK NR. 1.
	<i>Agu.</i> 1924. a., lhk. 1576. 1.373
	<i>Agu.</i> 1923. a., lhk. 1733. 1.53
	<i>Alle, August.</i> Lilla elevant. Fõljetoomid. lhk. 124+3. 1.32

- Eesti vabaduse sõda.* XI 1918 — II 1920.
1921. a., lhk. 231. 1.262
- Eesti Kirjandus.* Eesti Kirjanduse Seltsi väljaanne. 1918/1919., lhk. 323. 1.182
- Eesti II Rüügikogu.* Lisa: Eesti Vabariigi Põhiseadus. 1924. a., lhk. 232. 1.142
- Eisen, M. J.* Eesti muistsed jumalad ja vägimehed. 1920. a., lhk. 176. 1.42
- Elu.* lhk. 471. 1.572
- Järv, J.* Ilm ja elu. 1890. a., lhk. 158. III a. 1.341
- Järv, J.* Ilm ja elu. 1890. a., lhk. 159. I anne. 1.331
- Kodu.* Ajakiri. 1922 a., lhk. 467. 1.63
- Kodu.* Ajakiri. 1923. a., lhk. 740. 1.73
- Kubjas, E.* Öpiringid. 1924. a., lhk. 77. 1.121
- Külakaker.* I. „Eesti Postimehe“ kaasanne. 1904. a., lhk. 112. 1.351
- Laste rõõm.* 1922. a. Esimene aastakäik, lhk. 384. 1.553
- Laste rõõm.* 1923. a. Teine aastakäik, lhk. 582. 1.563
- Laste rõõm.* 1924. a., lhk. ? 1.532
- Linde, Bernhard.* „Noor-Eesti“. 1918. a., lhk. 67. 1.292
- Looming.* 1923 a. Ajakiri; lhk. 615. 1.172
- Luts, Karl.* Galileo Galilei. 1920. a., lhk. 104. 1.282
- Mitmesugused artiklid.* lhk. 64. 1.312
- Mitmesugused artiklid.* lhk. 122. 1.301
- Mõtted valmivast intelligentsist.* 1925. a., lhk. 182. 1.12
- Postimees 1857—1907.* 50-aastase kestuse mälestuseks. 1909. a., lhk. 260. 1.152
- Reimann, V.* Eesti Kultura III. 1913. a., lhk. 370. 1.242
- Reimann, V.* Eesti Kultura II. 1913., lhk. 279. 1.252
- „Romaan“ 1922. a., lhk. 576. 1.83
- „Romaan“ 1923. a., lhk. 744. 1.93
- Tamman, V.* Eesti laul. 1924. a., lhk. 160. 1.21
- Tammsaare, A. H.* Sic transit. Artiklid. 1924. a., lhk. 133. 1.162
- Tammsaare, A. H.* Sõjamõtted. 1919. a., lhk. 244. 1.321
- Usupuhastus eestlaste maal.* 1524—1924, lhk. 242. 1.273
- Veski, J. V.* Eesti kirjandus. 1924. a., lhk. 559. 18. aastakäik. 1.232
- Veski, J. V.* Eesti kirjandus. 1920. a., lhk. 367. 14. aastakäik. 1.192
- Veski, J. V.* Eesti kirjandus. 15. aastakäik. 1921. a., lhk. 431. 1.202
- Veski, J. V.* Eesti kirjandus. 17. aastakäik. 1923. a., lhk. 575. 1.222
- Veski, J. V.* Eesti kirjandus. 16. aastakäik. 1922. a., lhk. 423. 1.212
- Vikerkaar.* 1923. a., lhk. 480. 1.112
- Vikerkaar.* 1924. a., I—IV, lhk. 1303. 1.132
- Vikerkaar.* 1925. Esimene poolaasta, lhk. 428. 1.533
- Vikerkaar.* 1922. lhk. 384. 1.102
- LIIK Nr. 5.
- Aleksander, O. Dr.* Suguhaigused. 4 kujutuslehte. 1925. a. 5.912
- Audova, A. j. t.* Andmed Pühajärve uurimisest. II osa: Pühajärve plankton. 1920. a., lhk. 80. 5.22
- Audova, A. j. t.* Andmed Pühajärve uurimistest. IV 1918 — III 1919. I osa. 1923. a., lhk. 80. 5.12
- Balfour-Stewart.* Füüsikaõpetus. 1. jagu. 1908. a., lhk. 167. 5.322
- Bekker, H. V.,* Audova, A. j. t.
- Birnbaum, M. Dr. med.* Mis peab igaüks enne abielusse astumist teadma? i. a., lhk. 131. 5.31
- Bölsche, V.* Alg-aja inimene. (Tertiär ja diluviumi aeg) i. a., lhk. 97. 5.42
- Bölsche, V.* Inimese põlvnemine. 1913. a., lhk. 96. 5.51
- Daiber, A. Dr.* Elu algus ja lõpp. 1907. a., lhk. 92. 5.551
- Depmann, J.* Komeedid ja tähesaad. 1910. a., lhk. 75. 5.292
- Gruber, M. Dr. j. t.* Suguelu tervishoid. 1922. a. lhk. 119. 5.72
- Gruber, M. Dr.* Suguelu tervishoid. 4 värvilise tabeliga. 1920. a., lhk. 99. 5.26
- Hellat, P. Dr. med.* Surma hirm ja tema seltskondline mõju. 1910. a., lhk. 43. 5.82
- Kahn, F. Dr.* Linnutee. 1923. a., lhk. 97. 5.171
- Kalkun, I.* Loodusloolised õppeteekonnad. 1921. a., lhk. 177. 5.122
- Kalkun, I.* Üldine geoloogia. 1922. a., lhk. 123. 5.112
- Kalkun, I.* Mineraloogia käsiraamat. III täiendatud trükk. 1921. a., lhk. 164. 5.102
- Kalkun, I.* Mineraloogia käsiraamat. 1918. a., lhk. 168. 5.252
- Keda kosida?* 1924. a., lhk. 84. 5.62
- Kneipp, Sebastian.* Minu testament tervete ja haigetele. Veega arstimise õpetus. 1902. a. lhk. 304. 5.301
- Kuhne, Louis.* Uus arstimise teadus ehk õpetus haiguste ühtlusest ja selle pääl põhjendavast ilma rohuta ja operatsioonita arstimisest. 1922. a., lhk. 327. 5.132
- Kunder, I.* Maakera elu ja olu. 1878. a., lhk. 71. 5.271
- Kurrik, V.* Meteoroloogia ehk ilmteaduse õpetus. 1924. a., lhk. 192. 5.182
- Kuusk, A.* Keemia algõpetus. 1908. a., lhk. 94. 5.312
- Liin, A. Dr. med.* Tiisikus. Tema tekkimine, ärahoidmine ja arstimine. 1923. a., lhk. 48. 5.161
- Luiga, G. E.* Maakera elulugu. 1907. a., lhk. 110. 5.551
- Lüüs, A. Dr.* Laste hoidmise ja ravitsemise õpetus. 1921. a., lhk. 129. 5.142

- Lüüs, A. Dr.* Rinnalaste toitmine. 1915. a., lhk. 95. 5.151
- Masing, J. Dr.* Naistehaigused. Haiguste kirjeldused, juhatused ja arstirohud haiguste ravitsemiseks, valuta sünnitamine. Kolmas trükk. i. a., lhk. 128. 5.222
- Masing, J. Dr.* Koduarst ja koduapteek. Juhatus haiguste äratundmiseks ja ravitsemiseks. i. a., lhk. 407. 5.192
- Mägi, J. agr.* Koduloomade anatoomia ja füsioloogia. 1920. a., lhk. 119. 5.1022
- Paldrock, A. Prof.* Suguhaigused. 1924. a., lhk. 101. 5.211
- Schönenberger, Dr. ja Siegert, V.* Suguelu ja ta eksimised. i. a., lhk. 200. 5.241
- Tervishoiu raamat.* Juhatus, kudas tervist hoida. 1910. a., lhk. 175. 5.202
- Timirüsev, K.* Charles Darwin ja tema õpetus. 1907. a., lhk. 174. 5.282
- Veidermann, A.* Tervishoiu õpperaamat. Keskkoolidele ja eneseharimiseks. 1922. a., lhk. 224. 5.232
- Vieekohaliste logarütmide ja trigonomeetriliste funktsioonide tabelid.* 1925. a., lhk. 175. 5.701
- Vilms, J. Dr. j. t.* Suguhaigused ja nendest hoidmine. 1922. a., lhk. 119. 5.72
- Vinkler, Hery.* Eestimaa geoloogia I. Ladelugu ürgaegkond — devoon. 1922. a., lhk. 182. 5.992
- Vretlind, Dr. med.* Naisterahva suguelu. 1923. a., lhk. 191. 5.572
- Järv, J.* Mehised mehed. Õpetuse ja äratuse sõnad mehise oleku kasvatamiseks. 1889. a., lhk. 82. 2.131
- Järv, J.* Tunne iseennast! Mõtted ja tõendused hinge suremata oleku üle. 1895. a., lhk. 58. 2.211
- Key, Ellen.* Ema ja laps. 1908. a., lhk. 37. 2.191
- Köpp, J.* Usuõpetuse lugemik algkoolidele. I õppeaasta. 1924. a., lhk. 111. 2.412
- Malver, A.* Teadus ja usk. Piltidega i. a., lhk. 90. 2.162
- Marden, Svett Orison.* Püüa edasi ehk kuidas raskuseid võidetakse. 1902. a., lhk. 239. 2.201
- Nietzsche, Friedrich.* Vastkristlane (Antichrist). i. a., lhk. 68. 2.82
- Nietzsche, Friedrich.* Vastkristlane (Antichrist). i. a., lhk. 68. 2.152
- Nigol, August.* Noorsoo kasvatusesest. (Pedagogika.) I jagu. Noorsoo kasvatus ajalugu. 1910. a., lhk. 134. 2.222
- Oehninger, Friedrich.* Ristikoguduse ajalugu omas käigus läbi aastasadade. 1908. a., lhk. 530. 2.282
- Ramul, K.* Ihu ja hing. Viis loengut. 1922. a., lhk. 61. 2.92
- R. J. Kurat.* Ajalooline ülevaade kuradi sünnimise, elu ja tegevuse kohta. 1908. a., lhk. 95. 2.181
- Ridala, V.* Esteetika. 1919. a., lhk. 77. 2.101
- Rustikus.* Kuda uskuda ja mida uskuda. 1909. a., lhk. 31. 2.122
- Saul, Antonie.* Mõistlik nõuandja (!) lastekasvatamises. 1904. a., lhk. 24. 2.171
- Seitse Moosese raamatut.* Katse kuuenda ja seitsmenda raamatu seletuseks. 1896. a., lhk. 215. 2.231
- Tennmann, E.* Tõusvale usule. Usuõpetuse lugemik algkoolidele. I õppeaasta. 1924. a., lhk. 125. 2.372
- Tennmann, E.* Tõusvale usule. Usuõpetuse lugemik algkoolidele. II õppeaasta. 1924. a., lhk. 146. 2.382
- Tennmann, Ed.* Loovale usule. Usuõpetuse käsiraamat lugemismaterjaliga algkoolidele. 1924. a., lhk. 128. 2.392

(Järgneb.)

Vastutav toimetaja: A. Michelson.

Väljaandja: Eesti Raudteelaste Keskühing.

Tr. o.-ü. „Waba Maa“, Tallinnas.

S. Karja t. 18 (sissekäik „C“ Müürivahe t.)

Kõnetraat: Kontoris 5-63
Tolliametis 21-82

Tilga & Ko.

Ekspeditsiooni ja

Transport O-Ü.

TALLINNAS

Telegrammi aadr.: „TILGACO“

RAHVUSVAHELISED EKSPEDITSIOONID.
TOLLITAMINE. LAEVAKLAARIMINE.
INKASSO. KINNITUSED.Esitajad kõigis tähtsamates linnades
Eestis ja väljamaal.

Asjatoimetamine kõige kiiremas korras.

Põllumajandusline Keskühisus

„ESTONIA“

TALLINN, Jaani t. 6. Telegrammi aadress: „ZENTRESTONIA“

Eesti ühistegeline võiväljaveo keskkorraldus

OSTAB oma liikmetelt ja võõrastelt

**eksport- ja siseturu- võid, juustu
ja muid piimasaadusi.**

M Ü Ü B igasugu meierei tarbeid, masinaid, piimaproovimise abinõusi, õlikooke, kliisi.

BELGIA KAUBANDUS-KONTOR

F. A. MATHIEU

TALLINN (REVAL) ————— LIIVALAIA TÄN. 44

SOOWITAB LADUST:

Belgia jalgrattaid firmalt „JANUS“; Belgia separatorid „VANDPUTTE“; Belgia ehitus-aknaklaasid: harilik, kahekordne, matt, katedraal, riefel, ornamentaal, peegel ja peeglid; elektri juhed N. G. A.; nõõrid N. S. A.; Belgia tapeedid, Belgia katusepapp, Inglise katuseplekk must ning tsingitud; Belgia sordiraud, tina, poldid, mutrid, kruuvid, needid. Masinad: tsementkivide, kaablitõrude ja ehituskivide valmistamiseks. Riisitärklis „BEMY“; pesuline „DESTREE“; tualettseebid „MAUBERT“; nahkpalitud, nahkülukonnad ja spordimütsid.

VÄLJAST TELLIMISEKS:

1) Lokomobiilid, traktorid, saagimismasinad, puulõike- ning ümber-
töötamise masinad. 2) Raudteede materjalid: roopad, pöörangute
komplektid, poldid, lambid jne. 3) Katlaraud, suitsutorud ja needid.
4) Teras-, manilla- ja kanepikõied.

Kaubamaja

V. J. Gorbatschev

Estonia puiest. 15. Kõnetr. 12-55,

Riide osakond:

Suurim riidekauba Kreenholmi vabriku
puuvillariide ladu.

Naha osakond:

Suur ladu talla-, pinsoli- ja kõikseltsi värvilisi ja muste saapa pealisnahku. :-: Rikkalik valik kõiksugu hobuseriiste.

Rätsepa tööstus

M. ALEV

End. o-ü. „Saluse“ ruumes, vastu sõjaministeriumi

Pikk tän. 40

TALLINNÄS

Kõnetr. 960

Eelolevaks hooajaks võetakse tellimisi vastu kõiks. riinetele:

Meesterahvastele: Palituid, spordi-jopesid ja ülikondi.

Naisterahvastele: Mantleid ja jakke.

Suures valikus kodu- ja väljamaa vabrikute riideid.

Ladus alati valmis uuemoelisi meesterahva ülikondi ja palituid.

Tugev töö. Hinnad mõõdukad

Raadio

paremad **Western Electric Co.** vastuvõtte aparaadid, kõvakõnelejad, materjaal ja jaod ise-ehitajatele suures valikus.

Lambid — Tungfram raadio, valgustuse ja erilisteks otstarbeks.

Automaat ja liht telefoni aparaadid ja keskjaamad igaks otstarbeks jne.

Tehn. - kontor ins. A. E. Reinke

Vene tän. 17, Tallinn.

Telefon 27-90.

TALLINNA

VIILI

VABRIK

As. 1873.

Tallinnas, Vana Posti tän. 11, telefon 12-78

Tallinna Viilivabrik on ainuke täielik ja uute tehniliste abinõudega töötav viilitööstus Eestis. Ladus on meil alati suur valik igasuguseid viile ja raspleid.

Peale selle on ladus saadaval:

Rootsi tööriistad (E. A. Berg tangid, habemenoad, kingsepa

noad. Rootsi smürgelkäiad, -viilid, -pulber, -riie. Liivapaber, klaaspaber. Õlitahud. Rootsi rauasaelehed.

Rootsi spiraalpuurid. Rootsi saed. Viilipead. Laubsaed jne.

Sealsamas vanade viilide ja rasplite ülesraiumine või vahetamine valmis ülesraiatute vastu.